

VOORJAARSNOTA 2015

Inhoudsopgave	Bladzijde
Inleiding	2
Hoofdstuk 1	
Tussentijdse rapportage programma's	
• Algemeen bestuur	3
• Openbare orde en veiligheid	5
• Verkeer, vervoer en waterstaat	7
• Economische zaken	9
• Onderwijs	11
• Cultuur en recreatie	13
• Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	15
• Volksgezondheid en milieu	18
• Ruimtelijke ordening en volksgezondheid	20
• Financiën	22
• Kostenplaatsen	24
• Investeringskredieten	26
Hoofdstuk 2	
Stand van zaken:	
• Algemene dekkingsmiddelen	27
• Reserves en voorzieningen	29
• Vrij aanwendbare algemene reserve	29
• Onvoorzien	30
• Stelposten	30
• Kapitaallasten	31
Hoofdstuk 3	
Voorstel verwerking financiële gevolgen voorjaarsnota	32
Hoofdstuk 4	
Meerjarenraming	34
Hoofdstuk 5	
Kaderstelling	36
Bijlage 1	
Investeringslijsten	37
Bijlage 2	
Overzicht van Reserves en Voorzieningen	42
Bijlage 3	
Overzicht voorgestelde bezuinigingen	46

Inleiding

De voorjaarsnota heeft zoals gebruikelijk weer een tweeledig karakter. Op de eerste plaats is het een voortgangsrapportage over het in de begroting 2015 opgenomen beleid. Deze rapportage is zowel in inhoudelijke als financiële zin. Op de tweede plaats heeft de voorjaarsnota het karakter van een kadernota voor de op te stellen begroting 2016 met de bijbehorende meerjarenramingen. Hoewel de voorjaarsnota het moment is om nieuw beleid op te voeren, adviseren wij terughoudend om te gaan met het doen van voorstellen. Nieuw beleid betekent namelijk een stijging van de reeds geraamde tekorten in de meerjarenraming. Voor een goed beeld van de financiële huishouding is het tevens noodzakelijk de uitkomsten van de meicirculaire te kennen. Pas dan is het mogelijk de omvang van eventuele maatregelen te bepalen die ingezet moeten worden om de begroting sluitend te krijgen.

De voorjaarsnota 2015 sluit voor het jaar 2015 met een nadelig saldo van € 190.000. Voor het overgrote deel betreft dit incidentele mutaties. De huidige meerjarenraming kwam uit op een verwacht overschot van bijna € 57.000. Op basis van deze nota komen we uit op een verwacht overschot van bijna €108.000.

Op het moment van samenstellen van deze voorjaarsnota was de meicirculaire echter nog niet beschikbaar. De effecten van de meicirculaire zijn daardoor nog niet in deze voorjaarsnota verwerkt. Wij zullen u daarom separaat informeren over de uitkomsten en gevolgen van de meicirculaire.

In het vervolg van dit voorstel zal nader worden ingegaan op de uitkomsten van de voorjaarsnota 2015.

Uitkomsten voorjaarsnota

De voorjaarsnota geeft voor 2015 een negatieve bijstelling van de ramingen te zien van ruim € 190.000. Het saldo van de primitieve begroting 2015 was bijna € 257.000 negatief. Met deze voorjaarsnota moet dat worden bijgesteld tot een begroot saldo voor 2015 van ongeveer € 447.000 negatief.

Saldo begroting 2015	-€ 257.000
Saldo voorjaarsnota 2015	-€ 190.000
Bijgesteld saldo 2015	-€ 447.000

Het effect van de voorjaarsnota is deels incidenteel. Dit incidentele effect is per saldo € 200.000. Het structurele effect van deze voorjaarsnota voor de jaren na 2015 komt uit op een positieve bijstelling van ruim € 10.000. Dit saldo wordt meegenomen in de meerjarenramingen die zijn opgenomen in deze nota. Deze meerjarenraming vormt de basis voor de kaderstelling van de begroting 2016.

Structureel saldo voorjaarsnota 2015	€ 10.000
Incidenteel saldo voorjaarsnota 2015	-€ 200.000
Totaal saldo voorjaarsnota 2015	-€ 190.000

Meerjarig financieel beeld

De meerjarenraming in de begroting 2015 liet een structureel positief saldo van bijna € 57.000 voor 2019 zien. Uitgaande van de in deze nota bijgestelde ramingen en de aangegeven mutaties in de ontwikkelingen voor de komende jaren, krijgen we het volgende bijgestelde beeld voor 2019:

	2015	2016	2017	2018	2019
Structureel saldo 2019 in begroting 2015	-€ 257.000	-€ 149.000	€ 11.000	-€ 18.000	€ 57.000
Structureel saldo voorjaarsnota 2015	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Correctie WSW t/m 2019	€ 0	€ 25.000	€ 35.000	€ 41.000	€ 41.000
Bijgesteld structureel saldo 2019	-€ 247.000	-€ 114.000	€ 56.000	€ 33.000	€ 108.000

Voor een totaaloverzicht van de meerjarenramingen verwijzen wij u naar hoofdstuk 4.

Hoofdstuk 1

Programma: 0 Algemeen bestuur

Wat gaan we doen in 2015 aan de uitvoering van het Bestuursprogramma?

Opgenomen in de begroting 2015	Stand van zaken juni 2015
Stand van zaken bestuurlijke inrichting van Groningen.	Op 31 maart hebben de gemeenteraden zich uitgesproken over de vorming van de G7 - variant. Vier gemeenten steunen deze variant en drie gemeenten verkiezen een alternatieve variant; Winsum opteert voor BMW en Loppersum en Delfzijl geven de voorkeur aan DEAL. In april heeft een informateur, in de persoon van de heer Pieter van Geel, met name bij deze drie gemeenten verkend wat de betekenis is van deze besluiten voor de vorming van een G7 - gemeente. Met het provinciebestuur zijn de uitkomsten besproken in het licht van het nieuwe provinciale collegeprogramma.
Doorontwikkeling van het digitale kanaal, o.a. DMS/zaaksysteem, standaardisatie productinformatie en uitbreiding aanbod producten via gemeentewinkel.	De aanschaf van een zaaksysteem is gegund. Op dit moment zijn de organisaties druk met de inrichting van het systeem. Begonnen is met het vergunningenproces. In samenwerking met de gemeenten De Marne en Winsum (BMW-gemeenten) is de digitale gemeentewinkel vernieuwd. Men vindt er behalve generieke informatie ook antwoord op de meest gestelde vragen. De behoefte van bezoekers is leidend voor het aanbod in de winkel. Dit aanbod wordt voortdurend bijgesteld en aangevuld.
Burgerparticipatie: o.a. Wijkaanpak en Noaberschap	Het project Noaberschap is begin maart afgerond. Er zijn diverse initiatieven uit voortgekomen, zoals de Verzamelstee in Alegunda Ilberi en de opstart van een ouderen netwerk met de formele en informele zorgpartners in Bedum. Voorgesteld wordt dit project een vervolg te geven met de inzet van een dorpencoördinator. Op 14 april hebben wij ingestemd met verlenging van het project tot 1 april 2016. Hiervoor ontvangt u een separaat voorstel om beschikbaarstelling van het benodigde budget.
Vrijwilligersprijs voor jongeren.	Het plan hiervoor is in ontwikkeling.
Uitbreiding wijkaanpak	De wijkaanpak is dit jaar uitgebreid naar West (o.a. de Zeeheldenbuurt). Bewoners worden straat voor straat benaderd. Een opbouwwerker ondersteunt mogelijke initiatieven. In Plan Oost lopen de activiteiten door. Stichting Welzijn Bedum speelt hierbij, en dan vooral als het gaat om (informele) zorg, een ondersteunende rol.
We blijven voorlopig actief de relatie met de beide partnergemeenten invullen.	Dit jaar bestaat de uitwisseling met het Amt Peitz 15 jaar. Vanuit de gemeente wordt deze viering bijgewoond.

Investeringsen

Stand van zaken

Voor de uitvoering van dit programma zijn naast de structurele middelen die beschikbaar zijn in de begroting de volgende extra middelen beschikbaar gesteld:

Omschrijving	Stand van zaken

Voorgestelde mutaties investeringskredieten

Omschrijving	Toelichting

Activiteitenramingen

Afwijkingen ramingen huidig jaar

Act.nr.	Toelichting	Lasten	Baten	S/I
600100	De (raads-)leden van de rekenkamercommissie ontvangen een extra vergoeding voor hun lidmaatschap. In de bezuinigingsronde van 2014 is op aangeven van uw raad gekort op het onderzoeksbudget van de rekenkamer. De rekenkamercommissieleden hebben aangegeven hun vergoeding in te willen leveren ten gunste van het onderzoeksbudget.	-/- 1.175		S
602970		1.175		S
601300	Voor het beheer van de verschillende platformen, waaronder de website en het raadssysteem zijn kosten verschuldigd voor opwaardering. Door toename in technische aanpassingen, mede als gevolg van wijzigingen in wet- en regelgeving, dient het budget verhoogd te worden.	2.500		S

Ontwikkelingen 2015-2019

Omschrijving	Toelichting	Jaar

Programma: 1

Openbare orde en veiligheid

Wat gaan we doen in 2015 aan de uitvoering van het Bestuursprogramma?

Opgenomen in de begroting 2015	Stand van zaken juni 2015
Actualisatie integraal veiligheidsbeleid.	Op dit moment wordt uitvoering gegeven aan de actualisatie van het integraal veiligheidsbeleid voor de zeven gemeenten in het basisteam Ommelanden-West. De verwachting is dat het beleid in de tweede helft van 2015 ter vaststelling aangeboden wordt aan de raad.
Rampenbestrijding met professionele invulling en een versterkte continuïteit in de bereikbaarheid.	Alle functionarissen met een rol binnen het team Bevolkingszorg, waaronder de medewerkers van onze gemeenten, worden in 2015 uitgenodigd voor bijeenkomsten, opleidingen en trainingen die aansluiten bij hun functie in de crisisbeheersing.
Uitvoering beleidsplan Openbare Verlichting.	In 2014 zijn verschillende pilots gestart om een goede keuze te kunnen maken betreffende het type armatuur, LED lampen en het brandrooster dat we willen gaan toepassen. Na evaluatie van deze pilots zullen we in 2015 starten met de uitvoering van de vervangingsplannen.
Samenvoeging Steunpunt Huiselijk geweld met het Meldpunt Kindermishandeling. Veranderende rol maatschappelijk werk.	Het Steunpunt Huiselijk Geweld en het Meldpunt Kindermishandeling zijn dit jaar samengevoegd. De nieuwe organisatie heet "Veilig Thuis". Het Maatschappelijk Werk pakt steeds meer meldingen van huiselijk geweld (en dan vooral minder zware casussen, met code oranje of groen) op. Deze werkwijze moet ervoor zorgen dat huiselijk geweld niet escaleert. Tegelijkertijd heeft dit beleid tot gevolg dat de caseload van het maatschappelijk werk groeit. Dit drukt op de inzet van het maatschappelijk werk voor minder urgente problemen. Om verdere wachtlijsten te voorkomen hebben we extra middelen (€5.000 voor drie maanden) nodig. Dit moet betaald worden uit de calamiteitenpot OGGz.

Investerings

Stand van zaken

Voor de uitvoering van dit programma zijn naast de structurele middelen die beschikbaar zijn in de begroting geen extra middelen beschikbaar gesteld:

Omschrijving	Stand van zaken
Er zijn geen extra middelen beschikbaar gesteld.	

Voorgestelde mutaties investeringskredieten

Omschrijving	Toelichting

Activiteitenramingen

Afwijkingen ramingen huidig jaar

Act.nr.	Toelichting	Lasten	Baten	S/I
604000	Met de vorming van de Veiligheidsregio is een voor een nader te bepalen periode de afspraak gemaakt dat gemeenten individueel aangesproken kunnen worden op ontoreikende opleidingskosten. Vanwege vertrek van twee brandweermannen is aanvullend budget nodig voor opleiding van nieuwe leden van het brandweerkorps. Op het overgedragen opleidingsbudget dient in 2015 € 6.000 te worden aangevuld.	6.000		I

Ontwikkelingen 2015-2019

Omschrijving	Toelichting	Jaar

Programma: 2

Verkeer, vervoer en waterstaat

Wat gaan we doen in 2015 aan de uitvoering van het Bestuursprogramma?

Opgenomen in de begroting 2015	Stand van zaken juni 2015
Permanente bermverharding in het buitengebied: Onderzoek of dit ook bij andere buitenwegen kan/moet worden toegepast.	Dit onderzoek is nog niet gestart. We willen eerst de ervaringen met deze manier van bermverharding afwachten. Als blijkt dat de bermverharding de verkeerbelasting goed aankan, zal verder onderzoek gedaan worden naar toepassing bij andere wegen in het buitengebied.
Onderhoud infrastructuur: voor 2015 de volgende reconstructies gepland: Waldadriest, Kapelstraat, deel Coendersstraat en Wilhelminalaan.	De voorbereiding voor de reconstructie van de Waldadriest is gestart. De uitvoering schuift waarschijnlijk door naar de eerste helft van 2016. Herinrichting Kapelstraat/Coenderstraat start in mei en wordt afgerond voor de bouwvak. De uitvoering van de reconstructie van de Wilhelminalaan start na de zomervakantie.
Opstelling onderhoudsprogramma kademuren en beschoeiingen.	De inventarisatie is uitgevoerd. Aan het meerjaren-onderhoudsprogramma wordt gewerkt.
Eventuele terugkeer (spits)lijnbus 161.	Bij het opstellen van het herinrichtings- / reconstructieplan voor De Vliet wordt ook de mogelijkheid van de (spits)lijnbus bezien. Over de mogelijkheden is overleg met het OV-bureau gaande.
Plan van aanpak veiligheid rondom scholen.	Plan wordt verder uitgewerkt en zal nog worden voorgelegd aan de raad. Bij de reconstructie/ herinrichting wordt met de uitkomsten rekening gehouden.
Herinrichting (parkeer)terrein en omgeving station.	Het plan is ingediend bij de Regio Groningen-Assen voor een mogelijke bijdrage uit het Regiofonds. Vervolgens zal het plan worden geagendeerd in de commissie VROM.
Oostelijke ontsluitingsweg.	De planuitwerkingsfase is gestart; gekoerst wordt op besluitvorming in december 2015.
Overleg met Eemsum en Loppersum over verdubbeling Eemshavenweg.	Is bestuurlijk besproken met de twee gemeenten en ingebracht bij de Provincie ten behoeve van de ontwerp Omgevingsvisie.
Opstellen plannen uitbreiding recreatieve fiets- en wandelpaden.	Hier zijn nog geen initiatieven voor ingediend en/of ontwikkeld.
Verkeersveiligheidsplan.	Bij alle reconstructies en herinrichtingen worden de uitgangspunten van het plan gehanteerd.
Schuilvoorziening fietsers bij de nYe Klap	Deze is gereed.

Investerings

Stand van zaken

Voor de uitvoering van dit programma zijn naast de structurele middelen die beschikbaar zijn in de begroting de volgende extra middelen beschikbaar gesteld:

Omschrijving	Stand van zaken
Vervanging Kraan DAF 65 € 71.029	Op dit moment (mei) wordt de kraan op de nieuwe vrachtwagen gemonteerd. In juni wordt de vrachtwagen compleet afgeleverd en wordt de DAF ingeruild.
Vervanging Pick-up 9-VBL-03 € 25.158	Deze vervanging kan nog een jaar uitgesteld worden.
Vervanging Veegmachine € 83.860	Offertes zijn ontvangen. Eerder is al gemeld dat het bedrag dat gereserveerd is voor vervanging van de

	veegmachine niet toereikend is. Dit bedrag dateert nog van 2004 en is niet jaarlijks geïndexeerd. Daarnaast heeft de nieuwe machine ook meer mogelijkheden dan de oude. Door gebruik van borstels kan de veegmachine ook worden ingezet voor onkruidbestrijding. Dit is noodzakelijk in verband met een aankomend verbod op gebruik van gif. Op basis van de nu ontvangen offertes moet rekening gehouden worden met een investering van € 155.000. De kapitaallasten kunnen grotendeels gedekt worden uit de afvalstoffenheffing.
Openbare verlichting 2014 € 127.500	Volgens het beleidsplan Openbare Verlichting was in 2014 een investering voorzien van € 326.000 en in 2015 een investering van € 127.000. Deze uitvoering van 2014 is doorgeschoven naar 2015. De Vervangingsplannen zijn in voorbereiding/uitvoering.
Reconstructie Waldadrift € 1.180.548	Is in voorbereiding. De uitvoering staat gepland voor de 1 ^e helft van 2016.

Voorgestelde mutaties investeringskredieten

Omschrijving	Toelichting
Vervanging Pick-up (2014)	Voor vervanging van de Pick-up die ook ingezet wordt voor de gladheidbestrijding (de Mitsubishi L200) is in 2014 een bedrag gereserveerd van € 25.368. Op basis van offertes moet dit bedrag verhoogd worden naar € 38.504.

Activiteitenramingen

Afwijkingen ramingen huidig jaar

Act.nr.	Toelichting	Lasten	Baten	S/I
607100	Verkeersmaatregelen Oosterseweg. In 2014 zijn er met de bewoners van de Oosterseweg afspraken gemaakt over aanpassing van de verhoogde kruising met Kosterijland en het aanbrengen van extra snelheidsremmende maatregelen. De uitvoering is voorzien in 2015.	9.480		I
607100	Aanpassing verhoogde kruising Oude Dijk/Kerkuil. Deze verhoogde kruising veroorzaakt trillingshinder en er moeten regelmatig reparaties worden uitgevoerd omdat het straatwerk bij de sloot onvoldoende steun heeft en daardoor verzakt. Door de verhoogde kruising anders uit te voeren en de op- en afritten minder steil te maken kan dit opgelost worden.	14.000		I
607500	Beheerplan bruggen 2015-2019. Alle bruggen zijn in 2013/2014 visueel geïnspecteerd. Er wordt nu gewerkt aan het beheerplan bruggen. Dit beheerplan vormt de basis voor de bepaling van het benodigde onderhoudsbudget voor de komende onderhoudsperiode. Uit de eerste gegevens blijkt spanning tussen het beschikbare budget na bezuiniging met 15% en wat nodig lijkt voor toereikend onderhoud. We verwachten het beheerplan, inclusief financiële consequenties, in het 3 ^e kwartaal 2015 aan uw raad te kunnen voorleggen. Op basis van de huidige gegevens zou sprake zijn van een uitzetting van ongeveer € 30.000. In de voorjaarsnota nemen we deze PM mee.	PM		S

Ontwikkelingen 2015-2019

Omschrijving	Toelichting	Jaar

Programma: 3

Economische zaken

Wat gaan we doen in 2015 aan de uitvoering van het Bestuursprogramma?

Opgenomen in de begroting 2015	Stand van zaken juni 2015
Faciliterende rol bij stimulering kansen midden- en kleinbedrijf.	Daar waar nodig en gewenst faciliteert de gemeente het midden- en kleinbedrijf. Denk hierbij aan de Centrumplannen, het overleg met de Bedrijvenvereniging en het project MKB-GOING. Ook wordt getracht regulier overleg te houden met de winkeliers van de Kleine Straat, Grotestraat e.o. Deze winkeliers willen weer een belangenvereniging in het leven roepen.
Structureel overleg met BvgB, bedrijfsbezoeken, promotiedagen	Evenals voorgaande jaren vindt ook in 2015 vier keer regulier overleg plaats met de BvgB. De data voor de bedrijfsbezoeken zijn vastgelegd. In november 2015 vinden de Promotiedagen voor het Bedrijfsleven plaats. De gemeente is wederom vertegenwoordigd op het "PleinBedum".
Mogelijke groei agrarische sector: o.a. Groninger verdienmodel.	Het Groninger Verdienmodel is nog niet ingevoerd. Enkele aspecten, zoals bijvoorbeeld de handhaafbaarheid, verdienen nog aandacht. Binnen de gemeente Bedum liggen momenteel geen aanvragen voor schaalvergroting of een vergroting van het bouwblok.
Vitaliteit buitengebied: o.a. tegengaan verrommeling en initiatief tot ontwikkeling zorgboerderij.	De ontwikkeling van het plan voor een zorgboerderij in het buitengebied vordert gestaag; dit zal worden voorgelegd aan de raad.
Ontwikkeling en uitvoering centrumplannen	Het pand De Vliet 10 is inmiddels eigendom van de gemeente. De huisartsen zijn ver gevorderd met het plan voor een Gezondheidscentrum. Op de locatie De Vliet 6 + 8 zijn we gestart met het maken van een aangepast plan voor appartementen en een klein oppervlak commerciële ruimte. Het parkeerterrein en een gedeelte van de Kleinestraat worden heringericht.
Bestemmingsplan Bedrijvenpark Boterdiep	De bestemmingsplannen voor fase 1 en fase 2 worden gelijktijdig herzien en samengevoegd tot één nieuw bestemmingsplan. Het opstellen is gestart. Een eerste informatieve inloopavond heeft inmiddels plaatsgevonden.
Entree Bedum: herontwikkeling strook langs Boterdiep OZ.	In de commissie van april is ingestemd met een alternatieve invulling voor de gronden in het bestemmingsplan Boterdiep; dit wordt meegenomen in het nieuwe bestemmingsplan. Voor de strook langs het bestaand bedrijventerrein hebben we nog geen plannen opgesteld.
Verkoop terreinen Bedrijvenpark Boterdiep en actualisatie grondexploitatie	Eén kavel is in optie; de verwachting is dat de verkoop doorgaat. De actualisatie van de grondexploitatie is vastgesteld in de raad van april; hierbij is de prijs van een aantal kavels verlaagd.
Breedband-internet binnen bereik voor alle bedrijven en burgers op het Hoogeland.	De gemeente participeert in het project "Breedband Noord-Groningen", samen met de gemeenten Delfzijl, Eemsum, Appingedam, Loppersum, De Marne, Winsum, Ten Boer en Slochteren. Doel van het project is het verkrijgen van een snellere internetverbinding op het platteland. De eerste fase van het project (bewustwordingsfase) is inmiddels nagenoeg afgerond. Inmiddels heeft ook de provincie onderzoek gedaan naar

	de mogelijkheden voor sneller internet. Van de zijde van de Dialoogtafel en Economic Board lijkt geld beschikbaar voor het realiseren van sneller internet.
Mogelijke uitbreidingsplannen Friesland Campina Domo.	In maart hebben we met de provincie en FrieslandCampina een intentieovereenkomst ondertekend. De plannen worden nu verder uitgewerkt zodat hierover overleg en besluitvorming kan gaan plaatsvinden.
Kleuterkoepel	De kleuterkoepel is in 2014 aan onderwijshuisvesting onttrokken. Daarmee is het pand weer in eigendom van de gemeente gekomen. Op dit moment lopen gesprekken met een potentiële huurder.

Investeringsen

Stand van zaken

Voor de uitvoering van dit programma zijn naast de structurele middelen die beschikbaar zijn in de begroting geen extra middelen beschikbaar gesteld:

Omschrijving	Stand van zaken
Herinrichting Kleinestraat en parkeerterrein € 265.000	De voorbereiding is gereed. In overleg met de projectontwikkelaar is besloten om direct na de bouwvak te starten met de uitvoering.
Verwerving De Vliet 10 € 895.000	Het koopcontract is getekend en op 4 mei j.l. heeft de overdracht plaatsgevonden.

Voorgestelde mutaties investeringskredieten

Omschrijving	Toelichting

Activiteitenramingen

Afwijkingen ramingen huidig jaar

Act.nr.	Toelichting	Lasten	Baten	S/I

Ontwikkelingen 2015-2019

Omschrijving	Toelichting	Jaar

Programma: 4
Onderwijs

Wat gaan we doen in 2015 aan de uitvoering van het Bestuursprogramma?

Opgenomen in de begroting 2015	Stand van zaken juni 2015
Multifunctionele inrichting schoolgebouwen.	Hiervoor bestaan geen concrete plannen. Aanleiding daartoe kan gelegen zijn in de omvang van bevestigingsbestendige maatregelen. In de loop van 2015 wordt hierover meer duidelijkheid verwacht.
Samenwerking tussen scholen en CJG.	In het kader van passend onderwijs en jeugdzorg is het belangrijk dat scholen en CJG goed samenwerken. Leerkrachten in het onderwijs zijn vaak één van de eerste die problemen bij kinderen signaleren. Als er extra hulp of zorg nodig is, weten scholen echter niet altijd welke wegen te bewandelen. Om scholen hierbij te ondersteunen zijn 'zorgroutes' ontwikkeld. Hierin wordt stap voor stap de route naar zorg beschreven. Doorgeleiding naar –of casusoverleg– met het CJG spelen hierbij een belangrijke rol. Alle basisscholen in de BMW-regio werken nu met deze zorgroutes. Deze afspraken over samenwerking en doorgeleiding worden dit jaar 'geëvalueerd en doorontwikkeld'. Het opzetten van gezamenlijke intervisie is daarbij een belangrijk doel. Daarnaast is er een platform bestaande uit interne begeleiders werkzaam in het voortgezet onderwijs en het CJG in het leven geroepen. Zij werken aan de invoering van zorgroutes in het voortgezet onderwijs.

Investerings

Stand van zaken

Voor de uitvoering van dit programma zijn naast de structurele middelen die beschikbaar zijn in de begroting geen volgende extra middelen beschikbaar gesteld:

Omschrijving	Stand van zaken
Er zijn geen extra middelen beschikbaar gesteld.	

Voorgestelde mutaties investeringskredieten

Omschrijving	Toelichting

Activiteitenramingen

Afwijkingen ramingen huidig jaar

Act.nr.	Toelichting	Lasten	Baten	S/I
615300	Bij de Togtemaarschool stond nog een buiten gebruik zijnde semi-permanente unit; deze unit is in overleg met Marenland inmiddels afgevoerd. Bij deze unit was sprake van fors achterstallig onderhoud; hiervoor heeft Marenland een afkoopsom aan de gemeente voldaan. Na aftrek van deze som resteert aan kosten een bedrag van € 3.289.	3.289		I

Ontwikkelingen 2015-2019

Omschrijving	Toelichting	Jaar
Samengaan basisscholen Zuidwolde	De Venhuisschool en De Akker gaan per 1-8-2015 verder als een informele samenwerkingsschool. Beide scholen samen hebben – naar verwachting – op 1-10-2015 in totaal 115 leerlingen. Door samengaan van beide basisscholen moet er een interne aanpassing plaatsvinden. Hiervoor is krediet nodig. De hoogte hiervan is nog niet bekend.	2015

Programma: 5 Cultuur en recreatie

Wat gaan we doen in 2015 aan de uitvoering van het Bestuursprogramma?

Opgenomen in de begroting 2015	Stand van zaken juni 2015
Behoud culturele voorzieningen	Diverse culturele voorzieningen waaronder de muziekschool, Stichting Welzijn Bedum en de bibliotheek hebben te maken met bezuinigingen. Deels zijn de bezuinigingen gerealiseerd, waarbij we zien dat de invulling van culturele voorzieningen wijzigt.
Efficiënte exploitatie sportaccommodaties.	De efficiënte exploitatie en het beheer van sportaccommodaties heeft in algemene zin onze aandacht. In het bijzonder wordt gekeken naar de exploitatie en het beheer van de binnensportaccommodaties. Dit jaar zal daarover een notitie opgesteld worden.
Behoud niveau sportvoorzieningen.	Er wordt gehecht aan het kwalitatief en kwantitatief in stand houden van de sportvoorzieningen. Voor twee tennisbanen wordt een andere invulling onderzocht samen met een lokale sportaanbieder. Het bestuur van de tennisclub Bedum denkt na over mogelijke privatisering van het beheer.
Faciliteren recreatie en toerisme: ontwikkeling regiomarketing.	De lokale VVV Bedum heeft 2014 gebruikt als doorstartjaar. Eind 2014 presenteerde het nieuwe bestuur een bedrijfsplan. Hieraan wordt in 2015 uitvoering gegeven. Onder meer richt zij zich op samenwerking in de regio. De VVV Bedum wordt gefaciliteerd met een subsidie van € 5.250. Hiermee is de vastgestelde bezuiniging op promotie recreatie en toerisme gerealiseerd.
Opstelling deelplannen uit groenbeheersplan.	Hieraan wordt gewerkt. In 2015 zal op verschillende plaatsen groen worden omgevormd. Dit gaat in goed overleg met de bewoners en daar waar kansen liggen voor burgerparticipatie, worden die opgepakt. Een goed voorbeeld is het pilotproject 'wijkenpak plan Oost'. De omvorming van het groen in deze straten is voorzien in 2015.

Investerings

Stand van zaken

Voor de uitvoering van dit programma zijn naast de structurele middelen die beschikbaar zijn in de begroting de volgende extra middelen beschikbaar gesteld:

Omschrijving	Stand van zaken
Vervanging topplaat Arjen Robben Veld	Begin mei 2015 is een begin gemaakt met de vervanging van de topplaat van het Arjen Robben Veld. Hiermee is vanuit de gemeente een bedrag gemoeid van € 15.508. Dit bedrag wordt ten laste gebracht van het van de provincie Groningen ontvangen bedrag voor niet-krimp gemeenten.
Renovatie oostelijk wedstrijdveld v. v. Noordwolde	In overleg met de club wordt de renovatie nog in 2015 uitgevoerd. Deels zullen de werkzaamheden in zelfwerkzaamheid door vrijwilligers van de v.v. Noordwolde worden uitgevoerd (o.a. opname omheining en tegels). Het hiervoor benodigde bedrag is beschikbaar. De renovatie zal nu in het voorjaar van 2015 gebeuren. Het krediet van € 14.381 is daarvoor toereikend.

Continuering combinatiefunctionaris	De overeenkomst met de combinatiefunctionaris is in 2014 met één jaar verlengd. In het najaar van 2015 wordt samen met Onderwijsbureau Marenland opnieuw beoordeeld of de overeenkomst verlengd zal worden.
-------------------------------------	---

Voorgestelde mutaties investeringskredieten

Omschrijving	Toelichting
Aanleg kunstgrasvoetbalveld.	Voor de aanleg van het kunstgrasvoetbalveld is een krediet beschikbaar gesteld van totaal € 441.000. Inmiddels is het veld aangelegd en in gebruik. Er resteert nog een restantkrediet van ruim € 36.000. Dit leidt tot een lagere kapitaallast van € 3.254. Deze wordt ingezet ter dekking van de lagere huuropbrengst sportveldencomplex Bedum.

Activiteitenramingen

Afwijkingen ramingen huidig jaar

Act.nr.	Toelichting	Lasten	Baten	S/I
625000	Besloten is om de aanstelling van de combinatiefunctionaris voort te zetten. Deze wordt deels gedekt door een subsidie van het Rijk, deels draagt Onderwijsbureau Marenland bij en voor het overige deel is dekking gezocht in de budgetten voor volksgezondheid, breedtesportimpuls en algemene sportactiviteiten. Per saldo zijn deze mutaties budgettair neutraal (NB: € 7.587 komt uit programma 7).	24.797	17.210	I
625101	Begin maart is het tarief voor het nieuwe kunstgrasvoetbalveld vastgesteld door het college. Dit leidt tot een lagere opbrengst dan waarin de begroting rekening mee is gehouden. Deels wordt dit gedekt door de lagere kapitaallasten (zie bovenstaande mutaties investeringskredieten). Het overige verschil (€ 3.158) wordt verlaagd op onderhoudsposten in het programma Sport.	-/- 3.158	-/- 6.412	S
625700	In de sporthal De Beemden is het asbesthoudende plafond in de technische ruimte van de sporthal vervangen; deze werkzaamheden zijn niet opgenomen in het meerjarig onderhoudsprogramma.	4.268		I
625700	De kosten van opleiden wegens gebruik van de AED kunnen vervallen. Deze zijn meegenomen in de geraamde kosten voor ARBO/bedrijfschulpverlening.	-/- 617		S
625700	Uit inspectie bij De Beemden is gebleken dat door corrosie de coating aan de binnenzijde van het zandfilter loslaat. Herstel is noodzakelijk; dit zal moeten plaatsvinden tijdens de onderhoudsweken. Het geconstateerd gebrek is geen reguliere onderhoudswerk en is daarom ook niet in het meerjarig onderhoud voorzien. De herstelkosten worden geraamd op € 10.000.	10.000		I
630000	Vanwege de essentaksterfte zijn in het voorjaar 183 zieke essen gekapt. Voor 60 bomen geldt een herplantplicht. Dit betreft met name bomen langs de Waldadrift. Deze herplant nemen we mee bij de reconstructie van de Waldadrift. Het kappen van de zieke essen heeft € 4.100 gekost.	4.100		I
630300	Op 5 mei is een oldtimerrit georganiseerd. De gemeente heeft hiervoor een subsidie beschikbaar gesteld.	1.000		I

Ontwikkelingen 2015-2019

Omschrijving	Toelichting	Jaar
Muziekschool Hunsingo	Er is een bezuiniging opgelegd en over de invulling zijn wij met het bestuur en directeur van de Muziekschool nog in gesprek.	2016

Programma: 6

Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening

Wat gaan we doen in 2015 aan de uitvoering van het Bestuursprogramma?

Opgenomen in de begroting 2015	Stand van zaken juni 2015
Decentralisaties op het gebied van werk, zorg en jeugd. Stand van zaken. (o.a effecten invoering eigen bijdrage Wmo, opvangen rijks bezuiniging op Huishoudelijke hulp, bezuinigingsmogelijkheden pgb's.	Onder grote tijdsdruk zijn de 3 decentralisaties in de gemeenten doorgevoerd. Bedum werkt hierin nauw samen met de gemeenten de Marne, Winsum en Eemsmond. Daarnaast werken we in grotere verbanden met alle Groninger gemeenten voor jeugd, of met de DAL gemeenten voor o.a. de huishoudelijke ondersteuning. Wat betreft de uitvoering van de nieuwe taken, zowel beleidsmatig als in uitvoering, wordt voorgesteld effectiever en efficiënter te werken in de BMWE-gemeenten. Daarnaast wordt voorgesteld ook te investeren in de gemeentelijke organisatie om de werknemers beter toe te rusten op de nieuwe taken. De financiële gevolgen van deze investeringen worden in een separaat voorstel aan de raden voorgelegd. Belangrijke beleidsmatige thema's voor 2015 zijn o.a. op de inkoop Wmo en de inkoop van de basisvoorzieningen, op de inrichting van de monitoring. In de uitvoering van de nieuwe taken maken we ons die nieuwe taken werkende weg eigen. We investeren in 2015 op kennis en kunde en op een goede inrichting van de werkprocessen. Per april 2015 wordt ook voor uitstaande hulpmiddelen een eigen bijdrage gevraagd. Per april 2015 wordt de Huishoudelijke Ondersteuning gefinancierd op basis van een gemiddelde prijs per cliënt. Hierin is een korting van 30% berekend. De Pgb-tarieven zijn gebaseerd op de Zin tarieven, ook hierin is dus een korting van 30% toegepast.
Werk, WSW, minimabeleid, schuldhulpverlening: realisatie doelstellingen uit begroting 2015	Hierover wordt afzonderlijk gerapporteerd. Deze rapportage zal na verschijnen ter inzage voor de raad worden gelegd.
Kinderopvang: o.a. project 'Boekstart', VVE.	De doorgaande leeslijn is in de gemeente Bedum met Boekstart in de Kinderopvang gestart. Door Boekenpret is er een verdieping en aansluiting in het dagprogramma voor 2-4 jarigen en het onderwijscurriculum van 4-6 jarigen. De Bibliotheek Bedum speelt een centrale rol in dit project.

Investerings

Stand van zaken

Voor de uitvoering van dit programma zijn naast de structurele middelen die beschikbaar zijn in de begroting geen extra middelen beschikbaar gesteld:

Omschrijving	Stand van zaken

Voorgestelde mutaties investeringskredieten

Omschrijving	Toelichting

Activiteitenramingen

Afwijkingen ramingen huidig jaar

Act.nr.	Toelichting	Lasten	Baten	S/I
636000	Uw raad heeft op basis van de conceptbegroting van Ability een zienswijze ingediend. Daarnaast waren de gevolgen van de septembercirculaire nog niet verwerkt in de concept begroting van Ability. Deze mutaties zijn verwerkt in de definitieve begroting van Ability en worden in deze voorjaarnota verwerkt in de gemeentelijke begroting. Dit betekent voor 2015 een nadeel van bijna € 8.600. Meerjarig betekent dit een positievere lijn, die oploopt tot ruim € 31.000 in 2018.	8.595		S
637500	Gemeentelijk minimabeleid: Door een geschatte stijging van het aantal uitkeringsgerechtigden van ca. 15% zal naar verwachting meer beroep gedaan worden op het gemeentelijk minimabeleid.	10.000		I
640500 & 636000	In het kader van de decentralisatie van rijksstaken moet in korte tijd meer werk worden verzet dan aan menskracht beschikbaar is. Dit betreft met name de WMO voor administratie en ondersteuning zorgloket. Daarnaast wordt in BMW – verband extra capaciteit ingezet op projectleiding, uitvoering beleidsagenda en coördinatie. Omdat vaste afspraken zijn gemaakt met de zorgaanbieders kunnen deze kosten niet gedekt worden uit de rijksmiddelen. Voor 2015, is op basis van de opgestelde beleidsagenda, een tekort gecijferd van € 152.960 incidenteel. Dit bedrag wordt als volgt gedekt; € 38.000 ten laste van de budgetoverheveling 2014-2015, € 67.817 uit de bestemmingsreserve Sociaal Domein en € 47.143 uit de algemene reserve. Vanaf 2016 is een bedrag van € 62.640 structureel nodig. Aangezien besloten is om de uitvoering van het sociaal domein budgettair neutraal uit te voeren, wordt ter hoogte van deze structurele kosten een taakstelling opgenomen op stelpost (zie ook programma 9).	114.960		I
640100	Afschaffing vergoeding individueel vervoer (eigen auto) per 1 juli 2015 (2015 € 4.000, structureel € 8.000).	-/- 4.000		S
640400	De vraag naar maatschappelijk werk is het afgelopen anderhalf jaar verdubbeld. Dit heeft geleid tot wachtlijsten. Enerzijds is dit een resultaat van het ingezette beleid, er wordt meer preventief gehandeld. Anderzijds is dit ook een gevolg van veranderende maatschappelijke omstandigheden. Voor het terugdringen van de wachtlijst wordt € 8.000 ingezet. Deze kosten worden gedekt uit de calamiteitenpot OGGz (zie ook programma 7).	8.000		I
640700	In 2015 is een afrekening 2014 van de pgb's wmo ontvangen. Deze laat een incidenteel voordeel zien van bijna € 15.000.	-/- 15.000		I
641000	Op basis van zorgcodes worden door het CAK eigen bijdragen geïnd. Door het hanteren van verschillende codes door gemeente, CAK en zorgaanbieders kan een deel van de eigen bijdrages voor de periodes 1 en 2 niet worden geïnd. Herstellen van deze verschillen is niet mogelijk gebleken.		-/- 5.000	I
640500	Extra kosten juridische procedures Wmo.	10.000		I
640100	Uitgaven HO tekort geraamd, op basis van eerste kwartaal rekening houdend met korting op bedragen.	50.000		I

Ontwikkelingen 2015-2019

Omschrijving	Toelichting	Jaar
Aantal uitkeringsgerechtigden	Het aantal uitkeringsgerechtigden zal naar verwachting niet stagneren, maar gelet op het achterblijven van de economische omstandigheden in het Noorden nog een periode toenemen. Het financiële eigen risico inzake deze uitgaven blijft vooralsnog gehandhaafd op 10% van de bijdrage van het ministerie. Met ingang van 01-01-2015 is de IAU vervangen door de vangnetuitkering.	2015 e.v.
Leerlingenvervoer	Het experiment opstapplaatsen wordt na de zomervakantie van 2015 breder uitgezet.	2015
Inkoop begeleiding Wmo 2016	Vanaf 2016 nieuwe contracten met aanbieders begeleiding.	2016-2018

Programma: 7
Volksgezondheid en milieu

Wat gaan we doen in 2015 aan de uitvoering van het Bestuursprogramma?

Opgenomen in de begroting 2015	Stand van zaken juni 2015
Samenwerking waterketen.	Afstemming tussen jaarprogramma's Cluster BMW E en de WKGD (Waterketen Groningen Noord Drenthe) heeft plaatsgevonden.
Riolering: uitvoering afvalwaterbeleidsplan.	Uitvoering van gezamenlijke beheertaken in clusterverband wordt dit jaar opgepakt. Deelname aan educatieprogramma basisonderwijs wordt regio breed opgepakt. Regionale dienst gegevensbeheer en meten en monitoren wordt in business case uitgewerkt.
Duurzaamheid: stimuleren gebruik duurzame energie.	De in 2014 gerealiseerde projecten (verduurzaming installaties De Beemden en zonnepanelen op de gymzaal Schoolstraat en De Meenschaar) worden gefinetuned. Bekeken gaat worden of het aanbrengen van zonnepanelen op andere gebouwen navolging krijgt. Onder de paraplu van de VGG wordt de invoering van een energieloket voorbereid.
Verduurzaming afvalinzameling	Het ingezette beleid van de mogelijkheid om gratis grof vuil af te geven bij de ARCG (met een maximum van 4 keer per jaar en onder bepaalde voorwaarden qua hoeveelheid) en de mogelijkheid van gratis inbrengen tuinafval en ophalen gratis compost, is gecontinueerd.
Omgevingsdienst Groningen (ODG)	Bij ODG zijn geen opvallende zaken. De begroting 2016 is in de raad van april geweest. De ODG gaat bezig met de implementatie van een Leefomgevingssysteem; hiermee moeten dan weer koppelingen met softwarepakketten in de gemeentehuizen en dus ook bij ons gelegd worden. Het huidige model van de 'verlengde kabels' wordt losgelaten (streefdatum 01-01-2016) en dat heeft nogal wat consequenties voor de lokale Gemeentelijke Informatiehuishouding en bijkomende koppelingen, risico's en mogelijkheden. Dit wordt begeleid door een overlegplatform met ICT- en DIV-vertegenwoordigers van alle gemeenten. Binnen de gemeenten worden de consequenties bezien.
Samenwerking in de uitvoering van het volksgezondheidsbeleid.	Op het terrein van het volksgezondheidsbeleid wordt samen gewerkt met De Marne, Eemsmond en Winsum. Hoewel lokaal verschillende accenten kunnen worden gelegd, worden activiteiten zo veel als mogelijk samen opgepakt. Daarbij wordt ook samen gewerkt in de Gemeenschappelijke Regeling Preventieve Gezondheid en Zorg/GGD Groningen. Voor de BMW E-gemeenten is de gemeente Bedum ambtelijk vertegenwoordigd in de voorbereidingsgroep van de bijeenkomsten van het AB- en DB van de PG&Z.
Vervanging openbare verlichting van Bedum-west en het buitengebied	In 2014 zijn verschillende pilots gestart om een goede keuze te kunnen maken betreffende het type armatuur, LED lampen en het brandrooster dat we willen gaan toepassen. Na evaluatie van deze pilots zullen we in 2015 starten met de uitvoering van de vervangingsplannen.

Investerings

Stand van zaken

Voor de uitvoering van dit programma zijn naast de structurele middelen die beschikbaar zijn in de begroting de volgende extra middelen beschikbaar gesteld:

Omschrijving	Stand van zaken
BRP: Tuinbouwstraat Z'wolde € 194.750	Momenteel wordt onderzocht of volstaan kan worden met deelreparaties aan de riolering in plaats van volledige vervanging. De uitvoering is voorzien in 2015/2016.
BRP: Berumstraat Z'wolde € 66.000	Hiervoor geldt hetzelfde als bij de Tuinbouwstraat..
BRP: Industrieweg Bedum € 10.000	De uitvoering is voorzien in 2015.
BRP: Ter Laan 3 Bedum € 42.500	De uitvoering is voorzien in 2015.
BRP: herinrichting Almastraat Bedum € 25.300	In uitvoering.
BRP: Centrumplan Bedum € 20.000	In uitvoering.
BRP: herinrichting stationsgebied Bedum € 175.000	Vorbereidingsfase afgerond. In afwachting van subsidietoezegging.
Bergbezinkzak Geert Reinderpark € 50.000	Nog niet gestart. Wordt meegenomen met ontwikkeling De Vlijt.
Afkoppelen i.h.k.v. KRW/WB21 € 40.000	Nog niet gestart. Wordt uitgewerkt samen met waterschap Noorderzijlvest in clusterverband BMWE.
BRP maatregelen € 33.430	

Voorgestelde mutaties investeringskredieten

Omschrijving	Toelichting
BRP: Wilhelminalaan	In de begroting 2015 is nog uitgegaan van uitvoering in 2016. Op 31 maart heeft uw college besloten om de reconstructie naar voren te halen naar 2015.

Activiteitenramingen

Afwijkingen ramingen huidig jaar

Act.nr.	Toelichting	Lasten	Baten	S/I
643100	Een deel van het budget voor volksgezondheid wordt ingezet als dekking voor de combinatiefunctionaris (zie ook programma 5).	-/- 7.587		I
643100	Een deel van de calamiteitenpot OGGz wordt ingezet voor het terugdringen van de wachtlijst voor maatschappelijk werk (zie programma 6).	-/- 8.000		I
644000	Ten tijde van het opstellen van de begroting 2015 was de vastgestelde begroting van de GGD nog niet bekend. Het begrote bedrag blijkt te hoog te zijn. Dit levert een structureel voordeel op van bijna € 6.000.	-/- 5.924		S
644500	Voor de bijdrage in de begroting van PG&Z geldt hetzelfde als bij de GGD. Ook dit levert een voordeel op van ruim € 18.000.	-/- 18.193		S
647700	Ook dit jaar heeft Bedum weer deelgenomen aan de landelijke compostactie. Burgers kunnen deze dag gratis compost halen, als dank voor het scheiden van afval. De kosten hiervan bedragen bijna € 700.	700		I

Ontwikkelingen 2015-2019

Omschrijving	Toelichting	Jaar

Programma: 8

Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Wat gaan we doen in 2015 aan de uitvoering van het Bestuursprogramma?

Opgenomen in de begroting 2015	Stand van zaken juni 2015
Woningbouw	De ontwikkelaar is met de uitvoering van de sanering en het bouwrijp maken van het herstructureringsplan De Plank gestart; nagenoeg alle woningen zijn verkocht. De actualisatie van de grondexploitatie voor de locatie Vogelzang is vastgesteld in de raad van april; die van Ter Laan 4 ligt ter besluitvorming bij de raad van juni. Wierden en Borgen heeft een plan voor het terrein Vogelzang beschikbaar, de bouw is nog niet gestart. In Ter Laan 4 is de verkoop van woningen laag. Voor de locatie gasfabriek is nog geen concrete alternatieve invulling.
Centrumplan Bedum	Zie programma 3.
Nieuwbouw Bederawalda	De bouw van fase 1 is gestart en ligt op schema. De bouw van fase 2 zal aansluitend aan fase 1 gaan plaatsvinden.
Starterslening	Stand van zaken op 20 april is dat er vier leningen zijn verstrekt en dat er nog € 59.920 beschikbaar is. Wij maken gebruik van de verdubbeling door het rijk. Uit de laatste informatie van SVn is gebleken dat deze rijksbijdrage per 1 mei 2015 eindigt, waardoor de toekenning van startersleningen volledig voor rekening van de gemeente komt. Wij verwachten dan nog twee tot vier starters te kunnen helpen, afhankelijk van de hoogte van de te verstrekken starterslening. Als de bodem bereikt is, zullen we een evaluatie overleggen met een voorstel over het al dan niet voortzetten van deze regeling.
Woon(zorg)visie/woonleefbaarheidsplan	Hierbij worden betrokken nog niet afgeronde of nog op te stellen beleidsdocumenten van anderen zoals het woonbehoefteonderzoek van de Regio Groningen-Assen en het beleidsplan van woningstichting Wierden en Borgen. De woonvisie wordt onderdeel van een bredere leefbaarheidsvisie. Hiervoor hebben we wel al een bepaald model voor ogen. Het plan zal mede worden opgesteld door een extern bureau; de kosten hiervan ramen we vooralsnog op € 20.000. Overigens zijn hiervoor ook subsidiemogelijkheden via de provincie; deze worden nader onderzocht.
Opstellen omgevingsvisie	Hiervoor zijn initiatieven gestart, maar dit heeft gezien de invoering van de Omgevingswet (waarschijnlijk per 2018) nu nog geen urgentie.
Duurzaamheidsmaatregelen voor woningen	Aangehaakt wordt bij lopende initiatieven.
BGT en BAG	De BGT en de BAG maken onderdeel uit van het stelsel van basisregistraties. Hieraan wordt toegevoegd de BRO (Basisregistratie Ondergrond). De nu door het Rijk gehanteerde invoeringsdatum is 1-1-2016. Hiervoor wordt een plan van aanpak opgesteld; de eventuele financiële gevolgen zijn nog niet bekend. Aansluitend op de BGT wordt een koppeling met het beheer van de openbare ruimte (BOR) gemaakt. Ook hiervoor is een plan van aanpak in voorbereiding; dit doen we samen met Winsum en De Marne en de gemeente Groningen. Ook hiervan zijn de eventuele financiële gevolgen nog niet bekend.

Investeringsen

Stand van zaken

Voor de uitvoering van dit programma zijn naast de structurele middelen die beschikbaar zijn in de begroting geen extra middelen beschikbaar gesteld:

Omschrijving	Stand van zaken

Voorgestelde mutaties investeringskredieten

Omschrijving	Toelichting

Activiteitenramingen

Afwijkingen ramingen huidig jaar

Act.nr.	Toelichting	Lasten	Baten	S/I
655000	Bij de actualisatie van de grex Ter Laan 4 in 2014 heeft de raad bepaald dat de rentelasten Folkerda niet meer aan Ter Laan worden toegerekend. Dit is abusievelijk niet in de begroting 2015 verwerkt.		-/- 19.174	S

Ontwikkelingen 2015-2019

Omschrijving	Toelichting	Jaar
Ontwikkeling woningbouw	De woningmarkt trekt aan. Dat biedt kansen voor Ter Laan 4. Anders dreigen negatieve gevolgen voor de grondexploitatie. Met name de afdracht aan de bestemmingsreserve Herstructurering komt dan onder druk te staan.	2015 e.v.
Opstellen Woon(zorg)visie/ woonleefbaarheidsplan	In 2015 zal een woonleefbaarheidsplan worden opgesteld. Hierover zal nog een afzonderlijk adviesprocedure worden doorlopen. Vooralsnog gaan we ervan uit dat we hiervoor een extern bureau gaan inschakelen.	2015/2016

Programma: 9
Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Wat gaan we doen in 2015 aan de uitvoering van het Bestuursprogramma?

Opgenomen in de begroting 2015	Stand van zaken juni 2015
(Meerjaren)begroting: - onzekerheden rijksuitkeringen en effecten van de voorgenomen decentralisaties; Uitwerking concrete bezuinigingsmaatregelen; - beoogde doelstellingen uitvoeren en budgetten bewaken;	De meerjarenbegroting blijft onder druk staan. Nog steeds is niet geheel duidelijk in hoeverre de rijksvergoedingen voldoende zijn om de verschillende decentralisaties te bekostigen. Er wordt hard gewerkt om te komen tot een uitvoeringsorganisatie voor de participatiewet en om de processen m.b.t. Jeugdzorg en de AWBZ op goede wijze te structureren.
Bezuinigingsmaatregelen: stand van zaken	In de bijlage deze nota vindt u een overzicht met de stand van zaken met betrekking tot de in de begroting 2015 verwerkte bezuinigingsmaatregelen.
Lokale lasten: uitvoering conform vastgestelde verordeningen.	Dit wordt als zodanig uitgevoerd.
Budgettaire neutraliteit decentralisaties	Budgettair neutrale invoering van de drie decentralisaties is moeilijk. Het blijft echter wel onze inzet. Er is, zoals u elders in deze nota kunt lezen, zowel incidenteel als structureel extra geld nodig om de processen adequaat te kunnen uitvoeren. U bent hierover middels de Beleidsagenda Sociaal Domein met bijbehorende begroting separaat geïnformeerd.

Investerings

Stand van zaken

Voor de uitvoering van dit programma zijn naast de structurele middelen die beschikbaar zijn in de begroting geen extra middelen beschikbaar gesteld:

Omschrijving	Stand van zaken
Er zijn geen extra middelen beschikbaar gesteld.	

Voorgestelde mutaties investeringskredieten

Omschrijving	Toelichting

Activiteitenramingen

Afwijkingen ramingen huidig jaar

Act.nr.	Toelichting	Lasten	Baten	S/I
658000	De stand van de reserves en voorzieningen is in werkelijkheid op 1 januari hoger dan de verwachte stand bij de begroting. Hierdoor wordt de post bespaarde rente hoger.		197.946	I
660100	De geraamde meeropbrengsten op stelposten zijn verwerkt in de begroting. Er resteert nog een klein deel dat kan vrijvallen.		-/- 914	I
660100	Bij de begroting 2015 hebben we een stelpost opgevoerd voor 'ontwikkelingen software'. Dit naar aanleiding van een aankondiging van onze softwareleverancier. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen we naar de toelichting bij de kostenplaatsten. Deze stelpost kan komen te vervallen	-50.000		S
662000	De volgende mutaties uit de voorjaarsnota 2015 worden gedekt uit de reserves:			

Act.nr.	Toelichting	Lasten	Baten	S/I
	- Onttrekking aan de AR ter dekking van de incidentele meerkosten van het project digitaal en zaakgericht werken.		37.840	I
	- Onttrekking AR; dekking kosten beleidsagenda sociaal domein.		47.143	I
	- Toevoeging AR; zie ook toelichting bespaarde rente, omdat de bespaarde rente hoger is dan geraamd, wordt het extra bedrag toegevoegd aan de AR.	197.976		
	- Onttrekking bestemmingreserve Sociaal domein; dekking kosten beleidsagenda sociaal domein.		67.817	I

Ontwikkelingen 2015-2019

Omschrijving	Toelichting	Jaar
Structurele gevolgen beleidsagenda sociaal domein	Bij programma 6 is een structurele claim gelegd van € 62.640 voor uitvoering van de beleidsagenda sociaal domein. Aangezien besloten is de uitvoering van het sociaal domein budgettair neutraal in te voeren, wordt ter hoogte van deze claim een stelpost opgenomen als zijnde taakstelling sociaal domein.	2016 e.v.

Kostenplaatsen

Activiteitenramingen

Afwijkingen ramingen huidig jaar

Act.nr.	Toelichting	Lasten	Baten	S/I
5700	Sinds 1 januari 2015 zijn er nieuwe taken in het Zorgloket bijgekomen. Dit heeft geleid tot extra werkdruk en achterstanden. Besloten is hiervoor tijdelijk extra inhuur te plegen.	16.000		I
5700	In de begroting 2015 is een bezuinigingstaakstelling opgenomen van € 25.000. Deze taakstelling is inmiddels geëffectueerd door reductie van formatie op de afdeling VROM en het beheer van de sport-accommodaties. Verder zijn als onderdeel van de bezuinigings-taakstelling budgetten geschrapt voor ondersteuning/vervanging bij doelmatigheidsonderzoeken en onderzoeken van de rekenkamercommissie. Dit impliceert dat ondersteuning binnen de beschikbare formatie moet worden opgevangen.	0	0	
5700	De organisatie wordt op dit moment geconfronteerd met verminderde productiviteit als gevolg van langdurige ziekte. Om de voortgang van processen te borgen is deels extra formatie ingehuurd voor de taakvelden Interne zaken en Openbare werken (binnendienst). Kosten zijn vooralsnog begroot op € 42.500. Een bedrag van € 15.000 wordt in mindering gebracht op de claim op de ABR betreffende zaakgericht werken.	42.500		I
5700	In totaal zijn op dit moment meer dan 500 schaderapporten ingediend ter beoordeling en verevening op de WOZ waarde. Voor een soepele afwikkeling is extra capaciteit inzet. Kosten zullen in rekening worden gebracht bij de NAM.	PM	PM	
5700	In het aanvullend akkoord van 9 februari 2015 hebben de overheden besloten tot het opzetten van een Overheidsdienst Groningen (OG). Deze organisatie kan getypeerd worden als een publieke regieorganisatie die, vanuit een dialoog met de maatschappelijke stakeholders, de regio veiliger en sterker moet maken. Voor het gebied wordt een programma "Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen" met een 17 – tal projecten. Voor de bemensing is echter menskracht nodig maar die kan slechts beperkt uit de staande organisatie worden geput, en waar dat op grond van benodigde kwaliteiten wel kan dient vervanging voor deze inzet, die gemiddeld op 12 uur per week wordt geschat, worden belegd om de reguliere processen te borgen. Van Bedum wordt inzet gevraagd in tijd en middelen. In dat akkoord staat als uitgangspunt dat deze kosten niet voor rekening van gemeenten komen. In afwachting van deze uitwerking dient dit bedrag voorgefinancierd te worden. Vorig jaar heeft u voor dit doel reeds € 20.000 beschikbaar gesteld. Dat budget is nog niet benut en kan daarom eerst dienen ter financiering van de benodigde kosten.	PM		
5705	Er zijn meerdere onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd aan het gemeentehuis. Dit betrof onvoorziene werkzaamheden aan onder andere CV-leidingen, houtwerk dakgoten en toegangsdeur personeelsingang. De extra kosten bedragen € 9.788; deze worden gestort in de voorziening MJOP.	9.788		I
5732	Omdat nog niet alle investeringen op 1 januari gerealiseerd zijn, ontstaat een voordeel op kapitaallasten. Voor een nadere toelichting verwijzen we naar pagina 26	-/- 220.000		I
5732	De stand van de reserves en voorzieningen is in werkelijkheid hoger op 1 januari dan de verwachte stand bij de begroting. Hierdoor wordt de post bespaarde rente hoger.	197.976		I

Act.nr.	Toelichting	Lasten	Baten	S/I
5752	In de gymzalen aan de Schoolstraat en De Vlijt zijn de asbesthoudende plafonds in de CV-ruimtes vervangen; deze werkzaamheden zijn niet opgenomen in het meerjarig onderhoudsprogramma. Uit meting is gebleken dat er geen asbestemissie in het gebouw is geweest: de veiligheid van bezoekers is daarom niet in het geding geweest.	5.786		I
5771	Door instroom van jongere medewerkers en veranderende wetgeving is de behoefte aan het volgen van opleidingen bij de buitendienst de afgelopen jaren behoorlijk toegenomen. Het bedrag dat hiervoor jaarlijks wordt gereserveerd (€ 3.300) is niet meer toereikend en dient met € 7.700 te worden verhoogd.	7.700		S
5782	De structurele kosten, de kapitaallasten, van het project digitaal en zaakgericht werken kunnen naar beneden worden bijgesteld (zie onderstaande toelichting bij de mutaties investeringskredieten). Deze zullen worden ingezet om de kosten van een technisch applicatiebeheerder deels te dekken. De incidentele kosten moeten naar boven bijgesteld worden, deze kunnen worden gedekt uit de algemene reserve.	37.840 3.708		I S
5782	Medio 2014 heeft onze grootste softwareleverancier aangekondigd met een tariefsverhoging te komen van 50%. Op basis hiervan hebben we in de begroting 2015 een stelpost opgenomen van € 50.000. Naar aanleiding van deze aankondiging zijn er gesprekken gevoerd met de leverancier. Deze gesprekken hebben ertoe geleidt dat we nu de beschikking hebben over de volgende pakketten; I-burgerzaken, I-objecten en communicatie met het handelsregister, het sociaal domein en het kadaster. Daarnaast hebben we op verschillende onderdelen korting gekregen. Per saldo blijft van de stelpost van € 50.000 een structurele post over van € 26.000. De stelpost komt hiermee te vervallen (zie ook programma 9).	26.000		S

Voorgestelde mutaties investeringskredieten

Omschrijving	Toelichting
Invoering zaakgericht en digitaal werken	De aanbesteding van de software voor zaakgericht en digitaal werken heeft inmiddels plaatsgevonden. Hieruit blijkt dat het investeringskrediet met € 29.334 naar beneden kan worden bijgesteld.

Investeringskredieten

In deze voorjaarnota worden geen kredieten gevraagd voor investeringen. Onderstaand geven we wel de mutaties van de investeringskredieten weer.

Voorgesteld wordt om de volgende kredieten bij te stellen:

Programma 2

Omschrijving	Geraamde kosten Primitief	Geraamde kosten bijgesteld	Mutatie kapitaallasten
Vervanging Veegmachine	€ 83.860	€ 155.000	€ 9.960
Vervanging Pick-up	€ 25.368	€ 38.504	€ 2.402

Kostenplaatsen

Omschrijving	Geraamde kosten Primitief	Geraamde kosten bijgesteld	Mutatie kapitaallasten
Invoering zaakgericht en digitaal werken	€ 66.000	€ 36.666	-/- € 10.951

Voorgesteld wordt om de volgende kredieten naar voren te halen.

Programma 7

Omschrijving	Oorspronkelijke jaar van uitvoering	Nieuw jaar van uitvoering	Geraamde kosten
BRP: Wilhelminalaan	2016	2015	€ 232.500

HOOFDSTUK 2

Algemene dekkingsmiddelen

Om de begroting voor de diverse programma's sluitend te krijgen beschikt de gemeente over een aantal algemene dekkingsmiddelen.

In de begroting 2015 zijn de volgende algemene dekkingsmiddelen opgenomen:

<i>Omschrijving</i>	<i>2015</i>
Lokale heffingen	1.721.977
Algemene uitkering	14.248.235
Dividend en rente	566.246
Totaal	16.536.458

In de begroting 2015 is een bedrag van € 108.484 opgenomen aan verhoging opbrengst lokale heffingen. Deze is in bovenstaande raming verwerkt. In de vergadering van de raad op 4 en 6 november 2014 zijn de tarieven voor lokale heffingen vastgesteld. Daarbij is ook rekening gehouden met de raming op de stelpost.

Hieronder wordt de stand van zaken van de algemene dekkingsmiddelen beschreven.

Lokale heffingen

De lokale heffingen bestaan uit:

- Onroerendezaakbelasting: gebruikers niet-woningen	€ 219.683
- Onroerendezaakbelasting: eigenaren	€ 1.333.922
- Belasting op roerende woon- en bedrijfsruimten	€ 1.203
	€ 1.554.808
Verhoging 2015	€ 107.750
Bijgestelde raming 2015	€ 1.662.558
- Hondenbelasting	€ 58.686
Verhoging 2015	€ 734
Bijgestelde raming 2015	€ 69.420

De realisatie laat eind mei een lichte achterstand zien ten opzichte van de begroting. Rekening houdend met de belastingkohieren die nog opgelegd moeten worden, verwachten we geen significante afwijkingen ten opzichte van de begroting.

Algemene uitkering

De gevolgen van de decembercirculaire 2014 zijn minimaal, deze zullen tegelijkertijd met de mutaties van de meicirculaire 2015 verwerkt worden. De ontwikkeling van de algemene uitkering in de voorjaarsnota is dus gelijk aan de gepresenteerde lijn bij de begroting 2015.

Dividend en bespaarde rente

Geraamd is een opbrengst van € 566.246

Deze raming komt als volgt tot stand:

Omschrijving	Aantal/omvang	2015	
Aandelen NV BNG	5.265 à € 1,15	6.055	D
Aandelen NV Waterbedrijf Groningen	5 aandelen à € 453,78	0	D
Enexis (diverse deelnemingen)	106.587 aandelen à € 1,-	70.000	D
Enexis	Rente bruglening	45.000	R
Bespaarde rente		433.776	R
NV Elektriciteitsbedrijf	9% achtergestelde lening € 126.832	11.415	R
Totaal		566.246	

D = Dividend, R = Rente

Aan bespaarde rente over onze reserves en voorzieningen hebben wij in onze begroting een bedrag van € 433.776 opgenomen. Dit is gebaseerd op een verwachte omvang van de reserves en voorzieningen per 01-01-2015 tegen een rente van 4,0%.

De werkelijke omvang van de reserves en voorzieningen bedraagt op 01-01-2015:

- reserves (inclusief rekeningsaldo 2014)	€ 11.997.959
- voorzieningen	€ 3.795.830
Totaal	€ 15.793.789

Het verschil tussen de werkelijke omvang en de raming van de reserves en voorzieningen wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat wij bij de begroting ervan uit gaan dat aanwezige claims grotendeels worden gebruikt in het jaar waarin de opstelling van de begroting plaatsvindt. Voorts zit het verschil in toevoeging van het rekeningresultaat 2014.

De bespaarde rente over de werkelijke omvang van de reserves en voorzieningen bedraagt:

4% van € 15.793.789 = € 631.752.

Het verschil ad € 197.976 (€ 631.752 minus € 433.776) dient te worden toegevoegd aan de post bespaarde rente in de begroting 2015. Vervolgens wordt dit bedrag weer onttrokken aan de begroting 2015 en toegevoegd aan de algemene reserve. Dit is conform het vastgestelde beleid ten aanzien van de reserves en voorzieningen.

Reserves en voorzieningen 2015

Het beleid ten aanzien van de reserves en voorzieningen is op 19 juni 2014 vastgelegd in de “Nota reserves en voorzieningen”.

Vrij aanwendbare algemene reserve

De omvang van de vrij aanwendbare algemene reserve per 31-12-2014 is in de jaarrekening 2014 als volgt bepaald:

- saldo 31-12-2014	€ 4.285.867
Af:	
- claims op balansdatum	€ 1.081.497
- claims na balansdatum	<u>€ 524.935</u>
Saldo na claims volgens jaarrekening 2014	€ 2.679.435

Aan dit saldo kan toegevoegd worden:

- rente 2015	€ 547.879
- saldo jaarrekening 2014 bestemd t.g.v. algemene reserve	<u>€ 514.969</u>
Totaal	€ 3.742.283

- saldo voorjaarsnota 2015	negatief	<u>€ 220.142</u>
----------------------------	----------	------------------

Actueel saldo vrij aanwendbare algemene reserve medio 2015	€ 3.522.141
--	-------------

Op 29 maart 2012 heeft uw raad de nota “Weerstandsvermogen gemeente Bedum” vastgesteld. De minimale omvang van de vrij aanwendbare algemene reserve is hierin bepaald op € 1.700.000. Een eventuele verdere verhoging van minimale omvang gaat ten laste van dit vrij besteedbare bedrag. Bepalend voor de bestedingsruimte is de weerstandscapaciteit. In de paragraaf Weerstandsvermogen, die is opgenomen in de jaarrekening 2014, is een ruimte berekend van € 2,4 miljoen. Eventuele wensen zouden in dit licht moeten worden gezien.

Daarnaast speelt de onzekerheid over de bezuinigingen die het Rijk door gaat voeren ten aanzien van specifieke uitkeringen. Ook onafwendbare investeringen in de toekomst kunnen ten laste van dit vrije deel gebracht worden. De conclusie moet dan ook zijn dat bij claims ten laste van de algemene reserve terughoudendheid moet worden betracht.

Indien de meerjarenraming in enig jaar een tekort vertoont, maar in het laatste jaar op zijn minst sluit, dan moet dit tekort verrekend worden met de vrij besteedbare algemene reserve.

Onvoorzien

In de begroting 2015 is een post onvoorziene uitgaven opgenomen met een budget van € 26.585,--. Dit bedrag is gebaseerd op een bedrag per inwoner van € 2,50. De post onvoorzien kan worden gebruikt voor eenmalige onvoorziene uitgaven.

De stand van de post onvoorzien (t/m raadsvergadering 23 april 2015) ziet er als volgt uit:

Saldo 1-1-2015	€ 26.585
- af	€ 0
- bij	€ 0
Actueel saldo	€ 26.585

Stelposten

In de begroting 2015 is op stelposten voor een bedrag van € 214.510 aan lasten opgenomen en voor een bedrag van € 117.120 aan baten. Het gaat hier om posten die bij de opstelling van de begroting nog niet aan programma's konden worden toegerekend.

De stand van zaken met betrekking tot de stelposten ziet er als volgt uit:

Omschrijving	2015	Toelichting
<i>Stelposten lasten:</i>		
Herstructureringsfonds	€ 100.000	
ILG cofinanciering (dekking AR)	€ 20.000	
ILG cofinanciering (kapitaallast)	€ 17.550	
Personele uitbreiding	€ 7.000	
Taakstelling energie De Beemden	€ (20.000)	
Omzetten PGB's (cf bezuinigingsvoorstel)	€ (4.000)	
Bezuiniging bruggen en groen (bezuinigingen 2014)	€ (55.000)	
Midoffice en KCC	€ 25.030	
Ontwikkelingen software	€ 50.000	Vrijval stelpost is opgenomen in de voorjaarsnota 2015
Inflatiecorrectie	€ 27.502	
Stelpost salarissen	€ 46.428	
Totaal lasten	€ 214.510	
<i>Stelposten baten:</i>		
Voorgestelde tariefsverhogingen:		
Sportterreinen en -lokalen	€ 0	De tariefsverhogingen zijn in de raad van november 2014 vastgesteld. Zijn nu functioneel geraamd.
Secretarieleges, inritvergunningen en kapvergunningen	€ 0	
Leges omgevingsvergunning	€ 0	
Hondenbelasting	€ 0	
Roerende en onroerendezaakbelasting (incl. extra verhoging) (totaal 6,5%)	€ 0	
Begraafrechten	€ 0	
Totaal baten	€ 0	

Kapitaallasten

De rente op de kapitaalmarkt (lang geld) schommelt de eerste maanden van 2015 rond de 1,5%. Voor eigen financieringsmiddelen en voor de berekening van de kapitaallasten zijn we in de begroting 2015 uitgegaan van 4%. Voorgesteld wordt dit percentage voor de begroting 2016 te verlagen naar 3,5 %.

In de begroting wordt ervan uitgegaan dat alle geraamde investeringen per 1 januari uitgevoerd zijn. In de praktijk is dit niet zo. De kapitaallasten worden berekend over de boekwaarde op 1 januari van het dienstjaar. Daarom kan gesteld worden dat de kapitaallasten over het deel van de investeringen dat eind 2014 nog niet is afgerond, een jaar doorschuiven. Voor 2015 hebben wij incidenteel € 220.000 extra geraamd voor onderuitputting kapitaallasten.

Voor kort geld zijn we in de begroting 2015 uitgegaan van 3,3% voor *aan te trekken* kort geld en 0,5% voor *weg te zetten* kort geld. Kijkend naar de huidige rentestanden blijkt dat de rente voor *aan te trekken* kort geld momenteel schommelt rond de 3,25% en de rente voor *weg te zetten* kort geld schommelt rond de 0,25%. Wij stellen voor met ingang van de begroting 2016 te blijven rekenen met 3,3% bij een financieringstekort en bij een financieringsoverschot een percentage te hanteren van 0,5%.

HOOFDSTUK 3

Voorstel verwerking financiële gevolgen voorjaarsnota 2015

Op de volgende twee bladzijden wordt een overzicht gegeven van de financiële gevolgen van deze voorjaarsnota.

Voor het jaar 2015 gaat het om:

- Lasten	€ 494.455	
- Baten	<u>€ 304.313</u>	
Saldo	€ 190.142	negatief

De structurele gevolgen voor de lasten na 2015 bedragen -/- € 36.074. De structurele gevolgen voor de baten bedragen -/- € 25.586. De structurele lasten en baten worden meegenomen in de meerjarenraming en maken deel uit van de kaderstelling voor de begroting 2016.

Rekening houdend met de mutaties uit deze voorjaarsnota en het saldo van de begroting 2015 (-/- € 256.839), komt het begrote saldo uit op negatief € 446.981.

Samenvatting financiële mutaties

Samenvatting financiële afwijkingen en nieuwe voorstellen programma's									
FCL	ECL	Programma	Omschrijving	Lasten	Baten	Inc.	Struc.	Lasten	Baten
600100	462783	Algemeen bestuur	Vergoeding raadsleden rekenkamer	-1.175,00			x	-1.175,00	
602970	434955	Algemeen bestuur	Onderzoeksbudget rekenkamer	1.175,00			x	1.175,00	
601300	434745	Algemeen bestuur	Beheer website en raadssysteem	2.500,00			x	2.500,00	
604300	434714	Openbare orde en veiligheid	Opleiding vrijwillige brandweer	6.000,00		x			
607100	434759	Verkeer, vervoer en waterstaat	Verkeersmaatregelen Oosterseweg	9.480,00		x			
607100	434759	Verkeer, vervoer en waterstaat	Aanpassing kruising Oude Dijk/Kerkuil	14.000,00		x			
607500	434765	Verkeer, vervoer en waterstaat	Beheerplan bruggen 2015-2019		PM		x		PM
		Economische zaken							
615300	434700	Onderwijs	Afvoeren semipermanente unit	3.289,00		x			
625000	434992	Cultuur en recreatie	Combinatiefunctionaris	33.342,00		x			
625000	434852	Cultuur en recreatie	Combinatiefunctionaris	-3.200,00		x			
625000	434853	Cultuur en recreatie	Combinatiefunctionaris	-5.345,00		x			
625000	834101	Cultuur en recreatie	Combinatiefunctionaris		17.210,00	x			
625101	832107	Cultuur en recreatie	Aanpassing tariefstelling sportcomplex Bedum		-6.412,00		x		-6.412,00
DIV		Cultuur en recreatie	Dekking aanpassing tariefstelling	-3.158,00			x	-3.158,00	
625700	460008	Cultuur en recreatie	Vervangen asbesthoudend plafond	4.268,00		x			
625700	460008	Cultuur en recreatie	Corrosie zandfilter De Beemden	10.000,00		x			
625700	434600	Cultuur en recreatie	Opleiding AED	-617,00			x	-617,00	
630000	434904	Cultuur en recreatie	Kappen Essen, essentaksterfte	4.100,00		x			
630300	442508	Cultuur en recreatie	Subsidie oldtimerrit	1.000,00		x			
636000	442415	Sociale voorzieningen en MD	Bijdrage Ability	8.595,00			x	8.595,00	
637500	442208	Sociale voorzieningen en MD	Stijging cliënten minimabeleid	10.000,00		x			
640100	442341	Sociale voorzieningen en MD	Individueel vervoer	-4.000,00			x	-8.000,00	
640500	434502	Sociale voorzieningen en MD	Beleidsagenda Sociaal domein	67.044,00			x	45.765,00	
636500	434502	Sociale voorzieningen en MD	Beleidsagenda Sociaal domein	47.917,00			x	16.875,00	
640700	442356	Sociale voorzieningen en MD	Afrekening PGB's WMO	-15.000,00		x			
641000	842402	Sociale voorzieningen en MD	Eigen bijdragen periode 1 en 2		-5.000,00	x			
640400	442508	Sociale voorzieningen en MD	Maatschappelijk werk	8.000,00		x			
640500	434946	Sociale voorzieningen en MD	Kosten juridische procedures WMO	10.000,00		x			
640100	442321	Sociale voorzieningen en MD	Tekort Huishoudelijke ondersteuning	50.000,00		x			
643100	434314	Volksgezondheid en milieu	Dekking combinatiefunctionaris	-7.587,00		x			
643100	434363	Volksgezondheid en milieu	Dekking terugdringen wachtlijst maatschappelijk werk	-8.000,00		x			
644000	442420	Volksgezondheid en milieu	Bijdrage GGD	-5.924,00			x	-5.924,00	
644500	434500	Volksgezondheid en milieu	Bijdrage PG&Z	-18.193,00			x	-18.193,00	
647700	434700	Volksgezondheid en milieu	Kosten landelijke compostactie	700,00		x			
655000	863001	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	Rentelasten Folkerda		-19.174,00		x		-19.174,00
658000	822400	Financien c.a.	Bespaarde rente		197.946,00	x			
660100	800000	Financien c.a.	Vrijval stelpost		-914,00	x			
660100	400000	Financien c.a.	Vrijval stelpot ontwikkelingen software	-50.000,00			x	-50.000,00	
662000	860008	Financien c.a.	Dekking digitaal en zaakgericht werken		37.840,00	x			
662000	860008	Financien c.a.	Dekking inhuur Middelen		15.000,00	x			
662000	860008	Financien c.a.	Storting bespaarde rente	197.946,00		x			
662000	860008	Financien c.a.	Dekking (BR) kosten beleidsagenda sociaal domein		67.817,00	x			
660100	400000	Financien c.a.	Stelpost beleidsagenda sociaal domein				x	-62.500,00	
		Kostenplaatsen							
5700	430014	Apparaatskosten binnendienst	Inhuur zorgloket	16.000,00		x			
5700	430016	Apparaatskosten binnendienst	Inhuur OW bidi	27.500,00		x			
5700	430013	Apparaatskosten binnendienst	Inhuur Middelen	15.000,00		x			
5705	460008	Huisvesting binnendienst	Divers onderhoudswerk gemeentehuis	9.788,00		x			
5732		Kapitaallasten	Onderuitputting kapitaallasten	-220.000,00		x			
5732	422404	Kapitaallasten	Bespaarde rente	197.976,00		x			
5752	460008	Gymnastieklokaal Schoolstraat	Asbesthoudende plafonds Schoolstraat/De Vliet	5.786,00		x			
5771	434600	Apparaatskosten OW-buitendienst	Opleidingskosten	7.700,00			x	7.700,00	
5782	434745	Automatisering	Digitaal en zaakgericht werken	37.840,00		x			
5782	434745	Automatisering	Digitaal en zaakgericht werken	3.708,00			x	3.708,00	
5782	434745	Automatisering	Onderhoud/gebruik software	26.000,00			x	26.000,00	
				494.455,00	304.313,00			-36.074,00	-25.586,00
			Saldo	N	190.142,00			N	-10.488,00
			Incidenteel	494.455,00	494.455,00			-36.074,00	-36.074,00
				V = Voordeel					
				N = Nadeel					

HOOFDSTUK 4

Meerjarenraming

In de primitieve begroting 2015 is de meerjarenraming voor de jaren 2016 tot en met 2019 opgenomen. Deze in de primitieve begroting 2015 opgenomen meerjarenraming sluit in 2019 met een positief saldo van bijna € 57.000.

In deze voorjaarsnota wordt een aantal zaken genoemd die doorwerken naar 2015 en volgende jaren. Deze zijn verwerkt in de meerjarenraming. Rekening houdend met de mutaties uit deze nota, komt het verwachte saldo in 2019 nu uit op een overschot van ongeveer € 108.000.

Voor de loon- en prijsstijgingen hebben we gerekend met de percentages zoals gehanteerd in de begroting 2015.

Hierna hebben wij de meerjarenraming opgenomen. De structurele posten die zijn vermeld in deze voorjaarsnota zijn als een totaalpost opgenomen.

Resultaat meerjarenraming

De resultaten zijn verbeterd ten opzichte van de begroting. Hiervoor zijn twee oorzaken aan te wijzen, namelijk: de structurele mutaties uit de voorjaarsnota zijn per saldo voordelig en de conceptbegroting van Ability laat iets lagere meerjarige tekorten zien, dan bij de begroting 2015.

	Meerjarenraming							
	2016		2017		2018		2019	
	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
Saldo begroting 2015	256.839							
Structurele mutaties voorjaarsnota 2015	-36.074	-25.586						
<u>Programma 0 Algemeen bestuur</u>								
Verkiezingen	-		10.275-		20.550		-10.275	
Internationale betrekkingen (bezuinigingen 2014)					5.312-			
<u>Programma 1 Openbare orde en veiligheid</u>								
Veiligheidsmonitor	5.000-		5.000		5.000-		5.000	
Regionalisering brandweer	4.421-		4.421-		-4.421			
RIEC Noord	500							
<u>Programma 2 verkeer, vervoer en waterstaat</u>								
Energiebesparing Openbare verlichting					5.000-			
Correctie o.b.v. wegenbeheersplan	112.152-				24.970-			
<u>Programma 3 Economische zaken</u>								
Inflatiecorrectie marktgelden		52		35		35		35
<u>Programma 4 Onderwijs</u>								
Incidentele posten IHP								
<u>Programma 5 Cultuur en recreatie</u>								
Inflatiecorrectie subsidies	1.652		2.848		1.864		2.822	
Verlaging subsidie muziekschool (bezuinigingen 2014)	50.000-							
Verlaging subsidie welzijnsinstellingen (bezuinigingen 2014)	50.000-				10.000-			
Verlaging subsidie promotie Bedum (bezuiniging 2014)	5.000-							
Bezuiniging sporthalbeheer (bezuiniging 2014)	15.000-							
<u>Programma 6 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening</u>								
Bijdrage OV-fonds					5.500-			
Inflatiecorrectie subsidies	778		1.022		1.027		1.032	
Ontwikkeling budgetten Sociaal domein (conform IU)	82.520-		209.031-		85.569-		54.446-	
Verlaging subsidie peuterspeelzaal (bezuiniging 2014)	10.000-							
<u>Programma 7 Volksgezondheid en milieu</u>								
Verrekening BTW afvalwaterbeleidsplan		4.774		71.757		73.290-		2.986
<u>Programma 8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting</u>								
Inflatiecorrectie subsidies	15		10		10		10	
BAG/GIS Grootchalige basiskaart			15.000-					
Pacht Folkerda						11.000-		
<u>Programma 9 Financiën</u>								
Stelpost: herstructureringsfonds	25.000				25.000			
Stelpost: ILG cofinanciering (kapitaallast)	5.850		5.850		5.850		5.850	
Stelpost: salarissen (loonstijging)	81.685		82.740		83.811		84.898	
Stelpost: inflatiecorrectie (prijsstijging)	49.701		33.382		33.549		33.717	
Stelpost: kapitaallasten	73.359		20.618-		15.409-		40.834-	
Stelpost: Toename tekort WSW	33.204		30.573		30.573			
Stelpost: Inflatiecorrectie leges, rechten en huren		5.247		3.524		3.542		3.559
Stelpost: Efficiency agv herindeling (bezuinigingen 2014)			50.000-		50.000-			
Inflatiecorrectie OZB		113.827		121.226		129.106		67.295
Inflatiecorrectie hondenbelasting		446		299		301		302
Inflatiecorrectie RZB		83		89		94		101
Algemene uitkering: stand septembercirculaire 2014		54.309-		174.514-		81.410-		28.345
totaal	158.415	44.534	147.920-	22.416	8.947-	32.622-	27.774	102.624
saldo	113.881-		170.336		23.675-		74.850	
cumulatief	113.881-		56.455		32.780		107.630	

HOOFDSTUK 5

Kaderstelling

In de meerjarenraming zoals in deze nota is opgenomen, zijn de nu bekende ontwikkelingen voor de komende jaren opgenomen. De gevolgen van de meicirculaire zijn nog niet verwerkt. Ten tijde van dit schrijven zijn de uitkomsten van de meicirculaire 2015 nog niet bekend. Deze uitkomsten zullen wij u in een afzonderlijk schrijven kenbaar maken.

Loon- en prijsontwikkelingen

Beleid is dat wij bij het opstellen van de begroting de loon- en prijsontwikkeling volgen die wordt weergegeven in de septembercirculaire. Normaal gesproken verwerken we in de voorjaarsnota de ontwikkeling uit de meicirculaire, maar zoals bovenstaand aangegeven lukt dit vanwege het late verschijnen van de meicirculaire niet. De gehanteerde ontwikkeling in deze voorjaarsnota is conform de lijn zoals we die gepresenteerd hebben in de primitieve begroting 2015.

Leges, belastingen en tarieven

De inflatiecorrectie van de leges, begraafrechten en hondenbelasting is afhankelijk van het inflatiepercentage zoals die wordt opgenomen in de septembercirculaire 2015. De volgende uitgangspunten zijn gehanteerd bij de begroting 2015 en zullen ook weer worden meegenomen bij het opstellen van de begroting 2016:

- OZB: jaarlijks verhogen met 6,5% (2019 met 3%);
- Afvalstoffenheffing: dekkingspercentage 100%
- Rioolrechten/-belasting: verhoging 0,5%

Bijlage 1: Investeringslijsten

			INVESTERINGSLIJST 2015						
omschrijving	geraamde kosten	compensabele btw	beschikking reserves	subsidies bijdragen inruil	netto investering	afschr. term.	afschr. + rente 4,00 %	overige lasten	totale jaarlijkse lasten
<u>Programma 0</u>									
<u>Programma 2</u>									
Vervanging Kraan DAF 65	84.700	13.671			71.029	10	9.944	0	9.944
Vervanging Pick-up 9 - VBL - 03	30.000	4.842			25.158	6	5.199	0	5.199
Vervanging veegmachine	100.000	16.140			83.860	10	11.740	0	11.740
Openbare verlichting 2015	154.275	26.775			127.500	30	9.350	0	9.350
Reconstructie Waldadrift	1.428.463	247.915			1.180.548	20	106.249	0	106.249
<u>Programma 3</u>									
<u>Programma 4</u>									
<u>Programma 5</u>									
<u>Programma 7</u>									
Tuinbouwstraat Zuidwolde BRP	194.750				194.750	40 ann	9.839	0	9.839
Van Berumstraat Zuidwolde BRP	66.000				66.000	40 ann	3.335	0	3.335
Industrieweg Bedum BRP	10.000				10.000	40 ann	505	0	505
Woonwijk Ter Laan 3 Bedum BRP	42.500				42.500	40 ann	2.147	0	2.147
Herinrichting Almastraat Bedum BRP	25.300				25.300	40 ann	1.278	0	1.278
Centrumplan Bedum BRP	20.000				20.000	40 ann	1.010	0	1.010
Herinrichting stationsgebied Bedum BRP	175.000				175.000	40 ann	8.842	0	8.842
Wilhelminalaan Bedum BRP	232.500				232.500	40 ann	11.747	0	11.747
BergBezinkZak Geert Reinderspark	50.000				50.000	40 ann	2.526	0	2.526
Afkoppelen i.h.k.v KRW/WB21	40.000				40.000	40 ann	2.021	0	2.021
BRP maatregelen	33.430				33.430	20 ann	2.460	0	2.460
	2.686.918	309.344	0	0	2.377.574		188.192	0	188.192
Exclusief riolering					1.488.094		142.482		142.482

			INVESTERINGSLIJST 2016							
omschrijving	geraamde kosten	compensabele btw	beschikking reserves	subsidies bijdragen inruil	netto investering	afschr. term.		afschr. + rente 4,00 %	overige lasten	totale jaarlijkse lasten
<u>Programma 0</u>										
Stoomcleaner buitendienst	4.165	672			3.493	4		1.013	0	1.013
Gebouw buitendienst - 4 schuifdeuren -	49.285	7.955			41.330	20		3.720	0	3.720
<u>Programma 2</u>										
Vervanging busje afschr.7jr	11.000	1.775			9.225	7		1.687	0	1.687
Vervanging busje 98-BT-XV	11.700	1.888			9.812	7		1.794	0	1.794
Openbare verlichting 2016	154.275	26.775			127.500	30		9.350	0	9.350
<u>Programma 3</u>										
<u>Programma 4</u>										
<u>Programma 5</u>										
Voetbal Onderdam - CV ketel - MJOP	10.030	870			9.160	15		977	0	977
Toren Zuidwolde - voegwerk - MJOP	9.031	1.567			7.464	20		672	0	672
Schrob-zuigmachine De Beemden	4.000	694			3.306	7		604	0	604
<u>Programma 7</u>										
Akkerstraat Zuidwolde BRP	108.000				108.000	40 ann		5.457	0	5.457
Centrumplan Bedum BRP	300.000				300.000	40 ann		15.157	0	15.157
Afkoppelen i.h.k.v KRW/WB21	40.000				40.000	40 ann		2.021	0	2.021
BRP maatregelen	33.430				33.430	20 ann		2.460	0	2.460
	734.916	42.198	0	0	692.718			44.911	0	44.911
Exclusief riolering					211.288			19.817		19.817

			<u>INVESTERINGSLIJST 2017</u>							
omschrijving	geraamde kosten	compensabele btw	beschikking reserves	subsidies bijdragen inruil	netto investering	afschr. term.		afschr. + rente 4,00 %	overige lasten	totale jaarlijkse lasten
<u>Programma 0</u>										
Gebouw buitendienst - 8 overheaddeuren -	59.689	9.634			50.055	20		4.505	0	4.505
<u>Programma 1</u>										
<u>Programma 2</u>										
Vervanging Citroen Jumpy (nu 06-VXT-7)	23.000	3.712			19.288	7		3.527	0	3.527
Vervanging Busje (nu 8-VBL-91)	26.000	4.197			21.803	7		3.987	0	3.987
Openbare verlichting 2017	154.275	26.775			127.500	30		9.350	0	9.350
Reconstructie Boterdiep Oz Bedum	318.034	55.196			262.838	20		23.655	0	23.655
<u>Programma 3</u>										
<u>Programma 4</u>										
<u>Programma 5</u>										
<u>Programma 7</u>										
Boterdiep Bedum BRP	470.000				470.000	40 ann		23.746	0	23.746
Centrumplan Bedum BRP	340.000				340.000	40 ann		17.178	0	17.178
BRP maatregelen	245.630				245.630	20 ann		18.074	0	18.074
	1.636.628	99.514	0	0	1.537.114			104.022	0	104.022
Exclusief riolering					481.484			45.024		45.024

			INVESTERINGSLIJST 2018							
	geraamde	compensabele	beschikking	subsidies	netto	afschr.		afschr. +	overige	totale
omschrijving	kosten	btw	reserves	bijdragen	investering	term.		rente	lasten	jaarlijkse
				inruil				4,00		lasten
								%		
<u>Programma 0</u>										
Buitendienst roldeuren vervangen MJOP	17.500	2.825			14.675	20		1.321	0	1.321
Buitendienst luchtheater MJOP	8.480	1.369			7.111	15		759	0	759
<u>Programma 1</u>										
<u>Programma 2</u>										
Openbare verlichting 2018	154.275	26.775			127.500	30		9.350	0	9.350
<u>Programma 3</u>										
<u>Programma 4</u>										
<u>Programma 5</u>										
Vervanging kanosteiger Zuidwolde	6.780				6.780	20		610	0	610
Hogedrukreiniger sporthal	2.500	434			2.066	5		496	0	496
Schrob-zuigmachine Schoolstraat	3.000	521			2.479	7		453	0	453
Schrob-zuigmachine De Vliet	3.000	521			2.479	7		453	0	453
Schrob-zuigmachine Mauritsshal	3.000	448			2.552	7		467	0	467
<u>Programma 7</u>										
Schoolstraat Zuidwolde BRP	266.000				266.000	40 ann		13.439	0	13.439
Herinrichting Molenweg Bedum	204.000				204.000	40 ann		10.307	0	10.307
Afkoppelen panden Centrum Bedum BRP	10.000				10.000	40 ann		505	0	505
Afkoppelen panden Boterdiep Bedum BRP	10.000				10.000	40 ann		505	0	505
Bedumerweg Onderdendam BRP	150.000				150.000	40 ann		7.579	0	7.579
Afkoppelen i.h.k.v KRW/WB21	45.000				45.000	40 ann		2.274	0	2.274
BRP maatregelen	33.430				33.430	20 ann		2.460	0	2.460
	916.965	32.891	0	0	884.074			50.977	0	50.977
Exclusief riolering					165.644			13.909		13.909

			INVESTERINGSLIJST 2019							
omschrijving	geraamde kosten	compensabele btw	beschikking reserves	subsidies bijdragen inruil	netto investering	afschr. term.		afschr. + rente 4,00 %	overige lasten	totale jaarlijkse lasten
<u>Programma 0</u>										
Buitendienst roldeuren vervangen MJOP	61.352	9.902			51.449	20		4.630	0	4.630
<u>Programma 1</u>										
<u>Programma 2</u>										
Openbare verlichting 2019	154.275	26.775			127.500	30		9.350	0	9.350
<u>Programma 3</u>										
<u>Programma 4</u>										
<u>Programma 5</u>										
<u>Programma 6</u>										
<u>Programma 7</u>										
algemene vervanging riolering	495.390				495.390	40 ann		25.029	0	25.029
algemene vervanging riolering	220.030				220.030	20 ann		16.190	0	16.190
	931.047	36.677	0	0	894.369			55.199	0	55.199
Exclusief riolering					178.949			13.980		13.980

Bijlage 2: Overzicht Reserves en Voorzieningen

Overzicht van reserves en voorzieningen (€)			Voorjaarsnota 2015							
			verwachte		verwachte	verwachte	verwachte	verwachte	verwachte	
		saldo	mutaties	saldo	mutaties	mutaties	mutaties	mutaties	mutaties	saldo
		1-1-2015	2015	ultimo 2015	2016	2017	2018	2019	2020	2020
A. Algemene reserve										
<i>Niet vrij aanwendbaar</i>		1.615.393,26	-24.368,00	1.591.025,26	-24.368,00	-24.368,00	-24.368,00	-24.368,00	-24.368,00	1.469.185,26
		1.615.393,26	-24.368,00	1.591.025,26	-24.368,00	-24.368,00	-24.368,00	-24.368,00	-24.368,00	1.469.185,26
<i>Vrij aanwendbaar</i>		4.285.866,81								
* bespaarde rente	631.751,55									
rentebestemming:										
- algemene dekking exploitatie GD	-64.615,73									
- dekking begraafplaatsen	-19.257,32									
			547.878,50							
* rekeningresultaat 2014			514.970,00							
* Verwacht resultaat primitief 2015			-256.839,00							
* vj.nota 2015: saldo			-190.142,00							
claims:										
* herijking pensioenvoorziening wethouders			-17.462,00		-17.462,00	-17.462,00	-17.462,00			
* vj.nota 2010: realisatie midoffice en KCC			-172.160,00							
* zaakgericht en digitaal werken besluit jan 2015			-37.840,00							
* co-financiering ILG 2011 - 2018 (meerjarenraming)			-20.000,00		-20.000,00	-20.000,00	-20.000,00			
* verkeersveiligheidsplan			-6.225,00							
* dekking wachtgeld oud-bestuurders			-96.000,00		-72.000,00	-72.000,00	-72.000,00	-72.000,00		
* incidentele posten begroting 2015			-49.585,00							
* omvorming groenonderhoud			-25.000,00							
* verwerving De Vlijt 10 (bwn 03/2015)			-495.000,00							
* voortzetting Wijkaanpak (bwn 04/2015)			-29.935,00							
		4.285.866,81	-333.339,50	3.952.527,31	-109.462,00	-109.462,00	-109.462,00	-72.000,00	0,00	3.552.141,31

B. Bestemmingsreserves										
<i>Frictie personeelskosten</i>		161.474,81								
* storting			pm		pm	pm	pm	pm	pm	
* overige onttrekkingen			-161.474,81							
		161.474,81	-161.474,81	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Spaarverlof</i>		54.810,75								
* onttrekkingen			pm		pm	pm	pm	pm	pm	
		54.810,75	0,00	54.810,75	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	54.810,75
<i>Overlopende budgetten</i>		0,00								
* toevoeging			1.179.643,00		pm	pm	pm	pm	pm	
* onttrekking			-1.179.643,00		pm	pm	pm	pm	pm	
		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Instrumenten/uniformen</i>		19.426,95								
* onttrekking			pm		pm	pm	pm	pm	pm	
* storting (vast bedrag)			1.951,00		1.951,00	1.951,00	1.951,00	1.951,00	1.951,00	
		19.426,95	1.951,00	21.377,95	1.951,00	1.951,00	1.951,00	1.951,00	1.951,00	31.132,95
<i>Kinderopvang</i>		27.657,98								
		27.657,98	0,00	27.657,98	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	27.657,98
<i>Groot onderhoud dorpshuizen</i>		35.666,50								
*storting (vast bedrag)			5.000,00		5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	
		35.666,50	5.000,00	40.666,50	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	5.000,00	65.666,50
<i>Gemeentelijk monumentenbeleid</i>		11.600,56								
* onttrekking/herijking										
		11.600,56	0,00	11.600,56	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11.600,56
<i>Sociaal Domein</i>		67.817,00								
* onttrekking			-67.817,00							
		67.817,00	-67.817,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Ontsluiting Bedum</i>		1.000.000,00								
* vorming			0,00		0,00	0,00	0,00	0,00		
* onttrekkingen							-1.000.000,00	0,00		
		1.000.000,00	0,00	1.000.000,00	0,00	0,00	-1.000.000,00	0,00	0,00	0,00

Bovenwijkse voorzieningen Bedrijventerrein		0,00								
* toevoegingen bedrijvenpark boterdiep fase 1/2			0,00							
* onttrekkingen			0,00							
		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bovenwijkse voorzieningen Ter Laan 4		103.112,50								
* toevoegingen Ter Laan 4			32.817,00		26.681,00	31.712,00	28.077,00	22.994,00	22.507,00	
* onttrekkingen			pm		pm	pm	pm	pm	pm	
		103.112,50	32.817,00	135.929,50	26.681,00	31.712,00	28.077,00	22.994,00	22.507,00	267.900,50
Bovenwijkse voorzieningen Vogelzanglocatie		15.121,00								
* toevoegingen Vogelzanglocatie			0,00							
* onttrekkingen			pm		pm	pm	pm	pm	pm	
		15.121,00	0,00	15.121,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	15.121,00
Herstructureringsfonds		1.169.618,61								
* onttrekking tbv gasfabrieklocatie			-360.000,00							
* onttrekking 662000			-24.090,00		pm	pm	pm	pm	pm	
* onttrekking planvorming centrumplan/Bederawalda			-31.499,00							
* verwerving De Vliet 10 (bwn 03/2015)			-400.000,00							
* herinrichting plein Kleinestraat (bwn 08/2015)			-20.000,00							
* afboeking St Annerweg			-285.000,00							
* ontrr bijdr De Plank			-300.000,00							
* ontrr. planvorming centrum			-40.000,00		-40.000,00					
* toevoeging Ter Laan 4 (storting 2020)									1.950.000,00	
* toevoegingen structureel (t/m 2018)			58.713,00		83.713,00	108.713,00	242.426,00			
		1.169.618,61	-1.401.876,00	-232.257,39	43.713,00	108.713,00	242.426,00	0,00	1.950.000,00	2.112.594,61
Onderhoud begraafplaatsen		481.432,93								
* herijking (rente 4,00% miv 1-1-2015)			19.257,32		19.027,61	18.788,68	18.540,24	18.281,84	18.013,12	
* onttrekkingen			-25.000,00		-25.000,00	-25.000,00	-25.000,00	-25.000,00	-25.000,00	
		481.432,93	-5.742,68	475.690,25	-5.972,39	-6.211,32	-6.459,76	-6.718,16	-6.986,88	443.341,74
Onderhoud wegen		1.100.093,02								
* toevoeging										
* onttrekking			-755.720,02		-114.791,00	-114.791,00	-114.791,00	0,00	0,00	
		1.100.093,02	-755.720,02	344.373,00	-114.791,00	-114.791,00	-114.791,00	0,00	0,00	0,00
Bruggen		154.254,00								
* onttrekkingen			-154.254,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		154.254,00	-154.254,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

C. Voorzieningen										
Vervanging riolering		1.184.236,33								
* onttrekking cf afvalwaterbeleidsplan			-178.225,00		-13.219,00	-36.991,00	-79.728,00	-145.722,00	-183.061,00	
* ontrr. (Waterplan, telemetriesysteem, personeel derden)			-138.993,00							
		1.184.236,33	-317.218,00	867.018,33	-13.219,00	-36.991,00	-79.728,00	-145.722,00	-183.061,00	408.297,33
Voorziening wethouderspensioenen c.a.		1.527.730,00								
* storting t.l.v. de exploitatie (600200)			147.950,00		155.950,00	155.950,00	155.590,00	155.950,00	155.950,00	
* onttrekkingen			-47.950,00		-55.950,00	-55.950,00	-55.950,00	-55.950,00	-55.950,00	
		1.527.730,00	100.000,00	1.627.730,00	100.000,00	100.000,00	99.640,00	100.000,00	100.000,00	2.127.370,00
Onderhoud gemeentelijke gebouwen		670.193,57								
* jaarlijkse storting			184.059,00		184.059,00	184.059,00	184.059,00	184.059,00	184.059,00	
* ontrr ivm nog niet uitgevoerd onderhoud			-512.406,00							
* onttrekking conform MJOP gem. gebouwen			-137.538,00		-245.029,00	-250.844,00	-339.174,00	-244.798,00	-256.822,00	
		670.193,57	-465.885,00	204.308,57	-60.970,00	-66.785,00	-155.115,00	-60.739,00	-72.763,00	-212.063,43
Egalisatie tarief afvalstoffenheffing		413.669,23								
* onttrekking (exploitatie)			pm		pm	pm	pm	pm	pm	
		413.669,23	0,00	413.669,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	413.669,23
A. Algemene reserve		5.901.260,07	-357.707,50	5.543.552,57	-133.830,00	-133.830,00	-133.830,00	-96.368,00	-24.368,00	5.021.326,57
B. Bestemmingsreserves		4.402.086,61	-2.507.116,51	1.894.970,10	-43.418,39	26.373,68	-843.796,76	23.226,84	1.972.471,12	3.029.826,59
C. Voorzieningen		3.795.829,13	-683.103,00	3.112.726,13	25.811,00	-3.776,00	-135.203,00	-106.461,00	-155.824,00	2.737.273,13
		14.099.175,81	-3.547.927,01	10.551.248,80	-151.437,39	-111.232,32	-1.112.829,76	-179.602,16	1.792.279,12	10.788.426,29
saldo 1 januari					10.551.248,80	10.399.811,41	10.288.579,09	9.175.749,33	8.996.147,17	10.788.426,29
rentebesparing (cf vjnota 2014: 4,00% miv 2015)	4,00%				422.049,00	415.992,00	411.543,00	367.029,00	359.845,00	
rentebestemming:										
* algemene dekking exploitatie G.D.					-63.641,00	-62.666,00	-61.691,00	-60.716,00	-59.742,00	
* toevoeging bestemmingsreserve onderhoud begraafplaatsen					-19.027,00	-18.788,68	-18.540,24	-18.281,84	-18.013,12	
saldo naar de algemene reserve vrij aanwendbaar					339.381,00	334.537,32	331.311,76	288.031,16	282.089,88	
ontwikkeling vrij aanwendbaar deel										
algemene reserve per ultimo dienstjaar					4.182.446,31	4.407.521,63	4.629.371,39	4.845.402,55	5.127.492,43	5.127.492,43

Bijlage 3: Stand van zaken bezuinigingen

Nr.	Maatregel	2015	2016	2017	2018	2019 e.v.	Stand van Zaken
1	Efficiëncy a.g.v. herindeling per 1-1-2018			50.000	100.000	100.000	Realisatie afhankelijk van de herindeling.
3	Nog niet gerealiseerde bezuiniging formatie, alsnog realiseren	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	Gerealiseerd.
4	Schrappen budget benchmarking 'waarstaatjegemeente'			7.500			Realisatie afhankelijk van de herindeling.
6	Schrappen budget doelmatigheidonderzoeken	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	Gerealiseerd.
10	Extra verhoging OZB met 2% per jaar t/m 2018	30.000	60.000	90.000	120.000	120.000	Gerealiseerd. Meerjarenraming is aangepast. Raad moet alleen jaarlijks instemmen met verhoging.
11	Minder subsidie voor de muziekschool		50.000	50.000	50.000	50.000	Momenteel wordt er gewerkt aan twee scenario's: in één keer de bezuinigingen doorvoer (frictiekosten) of via een uitloopmodel (geen gedwongen ontslagen). In de aanloop naar de begroting 2016 zal een keuze uit deze scenario's worden gemaakt.
12	Verlagen van de subsidies welzijnsinstellingen		50.000	50.000	60.000	60.000	Ja, voor het overgrote deel. Vanaf 2016 is de begroting van SWB met 40.000 euro teruggebracht.
13	Verlagen subsidie peuterspeelzalen		10.000	10.000	10.000	10.000	Kids2b is op de hoogte hiervan. In 2017 wordt het peuterspeelzaalwerk geharmoniseerd met de kinderopvang. Dit wordt in 2015 verder uitgewerkt, zodat duidelijk wordt welke kosten hiermee gemoeid gaan.
14	Minder subsidie voor promotie van de gemeente (VVV)		5.000	5.000	5.000	5.000	Per 01012016 gerealiseerd

17	Halveren budget rekenkameronderzoek	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500	Gerealiseerd.
18	Afschaffen budget voor vervanging medewerkers onderzoek	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000	Gerealiseerd.
19	Andere wijze van informatieverstrekking informatierubriek	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	Gerealiseerd.
20	Opheffen budget i.h.k.v. Internationale Betrekkingen	3.000	3.000	3.000	9.000	9.000	Gerealiseerd (budgetten zijn verlaagd)
23	Leerlingen vervoer		PM	PM	PM	PM	Na de zomervakantie van 2015 wordt van start gegaan met de invoering van opstapplaatsen.
28	WSW, lagere geraamde tekorten	104.000	68.500	37.000	500	500	Afhankelijk van vorming één uitvoeringsorganisatie. Vooralsnog gerealiseerd voor de vermelde bedragen.
29	Verlagen beschikbare middelen volksgezondheid	7.500	7.500	7.500	7.500	7.500	Gerealiseerd
32	Jaarlijkse verhoging structurele ruimte herstructurering beperken	25.000	25.000	50.000	50.000	50.000	Gerealiseerd (budgetten zijn verlaagd)
35	Post onvoorzien incidenteel ramen ten laste van de AR	25.000	25.000	25.000	25.000	25.000	Gerealiseerd
36	Lagere raming inflatie	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	Gerealiseerd.
37	Korting van 15% op het onderhoud van wegen, gebouwen, bruggen en groen.	160.000	160.000	160.000	160.000	160.000	Gebouwen: Met ingang van 2015 is de jaarlijkse dotatie voor gebouwbeheer met 15% verlaagd. Deze komt over de eerdere 10% bezuiniging bij vaststelling van het MJOP. Voorlopig wordt met het verlaagde bedrag het jaarlijks onderhoud uitgevoerd; daar waar nodig worden grotere (lees: duurdere)

						<p>werkzaamheden één of meer jaren vooruitgeschoven. Bij actualisatie van het MJOP wordt het verlaagde bedrag als uitgangspunt genomen. Gevolg is wel dat de 'rek' uit het onderhoudsbudget is; om het structurele onderhoud niet te verwaarlozen en hiervoor voldoende budget te reserveren (bijvoorbeeld: stoppen met schilderen is geen optie), zal bij klachtenonderhoud of herstel van defecten sneller een beroep op aanvullende middelen gedaan moeten worden. (€ 32.481)</p> <p><i>Wegen:</i></p> <p>Met de vaststelling van het wegenonderhoudsplan in 2014 is invulling gegeven aan de taakstellende structurele bezuiniging van 15% op wegen. (€ 72.536)</p> <p><i>Bruggen:</i></p> <p>€ 0 (volgens concept bruggenbeheerplan moet het budget verhoogd worden met € 55.600)</p> <p>gebouwen € 36.450</p> <p><i>Groen:</i></p> <p>In de aanloop naar de vaststelling van deze bezuiniging zijn de uitgaven op het gebied van groenonderhoud al teruggebracht van € 325.000 in 2012 naar € 279.000 in 2014. Daarnaast is in 2014 € 10.000 bezuinigd op het onderhoud op de begraafplaatsen. Nog verder bezuinigen op groenonderhoud zal grote gevolgen hebben voor het onderhoudsniveau van het groen. Door</p>
--	--	--	--	--	--	--

							<p>omvorming van groen kan bespaard worden op groenonderhoud maar dit levert tot nu toe onvoldoende resultaat op. Wij hebben bij het maken van de omvormingsplannen ook rekening te houden met wensen van de bewoners uit de buurt en de ervaring leert dat het lastig is om overeenstemming te bereiken over de nieuwe invulling van het groen.</p> <p>Door deze vertraging in de uitvoering van de omvormingsplannen zullen we de structurele bezuiniging van 15% in 2015 niet gaan halen. Wij denken dat een bezuiniging van 7,5% in 2016 en nog eens 7,5% in 2017 meer realistisch is.</p> <p>Daarmee resteert er een taakstelling van ca. € 55.000 op groen (en bruggen).</p>
45	Sporthalbeheer		15.000	15.000	15.000	15.000	Naar verwachting medio 2016 gerealiseerd. Mede afhankelijk van beheersdiscussie.
46	Wmo leef- en woonvoorzieningen		PM	PM	PM	PM	
	Totaal	420.000	544.500	625.500	677.500	707.500	